

modd y gallwf aros
 yn hyw holl dyddiau fy einioes
 Cw. Adroddi i fannau dy ffydd.
 I. Cred Nuw Tad holl gyfoe-
 thog. Crea Nef a Daiars, Ac yn
 Iesu a mab ef, ein Harglwyd
 ni yr wlad glwyd trwy'r Ysry-
 Glân, a anafair forwyn a ddiodd
 fodd tan Pontius Pilat, a groeshoelwy
 a fy farw ac a gladdwyd, a ddiscyndod
 i uffern: y trydydd dydd y cyfododd
 i law; ag eiscynnodd i'r nefoedd, ac
 mae yn eistedd ar ddeheu-law Dd
 Tad holl gyfoethog: oddi yno y da
 farnu byw a meirw. Credaf yn yr
 pryd glân, yr Eglwys lan Catholic, c
 mun y Sainet, maddeuan pechodau
 fodiad y cnawd, a'r wyl
 ddawl. Amen.

... 178.

... eth yr myr ti yn ei ddysf... yn
... af yn y pyngci... n o'r hffydd?

A. Yr wyf i yndy... redu, Yn...
... af, yn Nuw Ddod, y... in gwnaeth
... a'r holl fydd. Yn ail... sw i o, yr
... hwn a'm prynodd... llyn.
Yn dryddyd, yn Nuw... glan, yr
... hwn fydd i'm Sanctei... a holl c-
... olodig bebl Dduw.

Cw. Ti a ddwyredaist ddarfod i'r Da-
... bedydd a'r fammau bedydd addaw
... i ti fod i ti gadw gorchymmn.
... dyraid titheu i mi, pa nifer sydd
... onynt?

A. Ddeg.

w. Pa rai ydynt?

A. Y rhai hynny a lefarodd Duw yn
... infed benn... o Exodus, gan ddy-
... lyf i yw i Arglwydd dy Dduw,

Yn y ddŷg di ymmaith o'r ...

A ... o dŷ cae hiwed.

Na fydded i ti Dduwiau eraill onid
yfi

*Arglwydd trugarha wrthym, a go-
wng i'r cleyrau i gadw'r gyfraith
hon.*

Na ... dy hŷn ddelw gerfie-
tig, na llŷn, im ac y fydd yn y nefoeg
uchod, neu yn y ddaiar ifod, nac yn
dwfr tan y ddaiar. Na oftwng iddym
ac na addola hwynt: oblegit misf
Arglwydd dy Dduw wyf Ddu
ciddigus, yn ymweled a phechodau
tadau ar y plant, hyd y drydedd
bedwaredd genhedlaeth o'r rhai
calant, ac yn gwneuthur trugas
floedd o'r rhai a'm carant, ac a gao
fy ngorchymmynion.

B

A-

Catech. jm.

Arglwydd trugarha wrthym

III. Na chymmer enw'r Arglwydd
y Dduw yn ofer, canys nid gwirion
gan yr Arglwydd y hwn a gymrodd
enw ef yn ofer.

Arglwydd trugarha wrthym, &c.

IV. Cofia gadw yn sef. idd y dydd
abbath. Chwe diwrnod y gweithi ad
wn ei di dy holl waith; eithr y seithfed
ydd yw Sabbath yr Arglwydd dy
ddu: ar y dydd hwnnw na wna ddim
waith, tydi, na'th Fâb, na'th feren,
na'th wâs, na'th forwyn, na'th anifail,
na'r dyn na'r dydd o fewn dy
rth. Canys mewn chwech diwrnod
vnaeth yr Arglwydd, nef, a daiar, y
a'r hyn oll sydd ynddynt, ac a
wyfodd y seithfed dydd. O her
pa ham y bendithiodd yr Ar
glwydd

glwydd y seithfed dydd. a arfar
dd ei

Arglwydd trugarha wrthym, &c.

V. Anrl. Ydedda dy dād a'th far
fel estur ner dy ddyddiau ar y ddaia
yr hon a rddes yr Arglwydd dy De
ti.

Arglwydd trugarha wrthym, &c.

VI. Na ladd.

Arglwydd trugarha wrthym, &c.

VII. Na wna odineb.

Arglwydd trugarha wrthym, &c.

VIII. Na ladratta.

Arglwydd trugarha wrthym, &c.

IX. Na ddwg gam dyftiolaeth yr
byndy gymydog.

Arglwydd trugarha wrthym, &c.

X. Na chwennych dŷ dy gyn
na chwennych wraig dy gymad

is, na i forwyn, na'i ych, na'i afllyn,
i dim a'r fydd eiddo, dy gymydog.

Ar gwydd trugarha wrthym, ag yscrifenna
holl gyfreithiau hyn, yn eiddo eiddo
attolygwin i ti.

Cw. Beth yr wyt ti yn i ddyfscu yn
maf rwrth y gorchymynio hyn?

A. Yr ydwyf yn dyfscu dau beth;
nylêd tuagat Dduw, a'm dylêd tuag
fy Nghymmydog.

Cw. Beth yw dy dylêd tuagat Dduw?

A. Fy nylêd tuagat Dduw yw credu
ldo, ei ofni, a'i garu a'm holl galon,
holl feddwl, a'm holl enaid ac a'm
nerth: ei addoli, diolch iddo,
di fy holl ymddiried vnddo, galw
anrhydeddu ei sanctaidd enw ef,
a'i wafanaethu yn gywir holl ddy-
y mywyd.

Y Carechifon.

lewn a roddir i ni; yr hwn a ord
odd Crist ei hun, megis môdd i ni i
dderbyn y grâs hwnnw trwyddo, ac i fod
yn wyf i'n sicrhau ni o'r grâs hwn
nw.

Cw. Pa sawl rhan y fydd mewn Sa-
crament?

A. Dwy, yr amlwg, ledig o 'di-
atlan a'r grâs yfawr, difewn

Cw. Paberbyn
allan, new'r ffarf

Bwfr, yn ymddirôn,
Tad, Yforyd

...oddi

...Ranc

... gynander: cat...
... of when ...

Y Catechism.

ni mewn pechod, ac yn blant digofaint,
drwy fedydd y gwneir ni yn blant
gras.

Cw. Pa betb a ddisgwilir gan y rhaif
a fedyddier?

A. Edifeirwch, drwy'r hon y maent
yn ymwrthod â'r ddeddf, a flydd drwy
r hon y mae'n hyfsgog yn credu
addewidion Duw, a wneir iddynt
yn y Sacrament.

Cw. Pa beth y bedyddier
plant bychan, a'r gailant a her
wydd eu byn?

A. Cu be y yn addo, a'r
chian, a'r
wy cu huanain yn i'w i'w

Y Catechism.

Cw. *Pa ham yr ordeiniwyd Sacrament Supper yr Arglwydd?*

A. Er mwyn tragywyddawl gôf am aberth dioddefaint Crist, a'r lleshâd yr ydym ni yn ei dderbyn oddiwrotho.

Cw. *Beth yw'r rhan oddi allan, neu'r arwydd yn Supper yr Arglwydd?*

A. Bara a gwin: y rhai a orchymynnodd yr Arglwydd ei derbyn.

Cw. *Beth yw'r rhan odds fewn, neu'r peth a arwyddoedir?*

A. Corph a gwaed Crist, y rhai y mae'r ffyddloniaid yn wir ac yn ddiau yn ei cymmeryd, ac yn ei derbyn yn Supper yr Arglwydd.

Cw. *Pa lleshâd yr ydym ni yn ei gael h gymmeryd y Sacrament hwn?*

A. **Cael** crythan a dda--

I Catechism.

heneidiau drwy gorph a gwaed Crist,
megis y mac'n cyrph yn cael drwy'r
bara a'r gwin.

*Cw. Beth sy'raid i'r rhai a ddel i Swp-
per yr Arglwydd ei wneuthur?*

*A. Ei holi eu hunain, a ydynt hwy
yn wir edifeiriol am ei pechodau a aeth
heibio, ac yn siccr amcanu dilyn bu-
chedd newydd, a oes ganthynt ffydd
fywiol yn 'nrhugaredd Duw drwy
Grist, gida diolchus gof am ei angeu ef,
ag, a ydynt hwy rhew'n cariad perffaith a
phawb.*

Dimedd y Catechism.

C
A

a
b
c
c

---

*Dolchgarwch, o flaen, ag ar
o l bwyd.*

Cyn Bwyd.

GOlygon pob peth fydd yn edrych i
fynu, ac yn ymddiried yn ot ti O
Arglwydd : dydi fydd yn rhoddi iddynt
bwyd yn ei bryd , yr wyt yn egoryd
law, ac yn llenwi pob peth byw
a'th rād ac a'th fendith, O Arglwydd
bendithia ni, a'th holl ddoniau, yr ydym
ni yn eu derbyn gan dy ddirfawr haeli-
oni di, trwy Jezu Grist ein Hargl-
wydd, *Amen.*

wedi bwyd.

y gagoniant tragywyddol
a'n gwneid ni yn gyfrannogion o'i
wledd netol; trwy Jesu Grist ein
Harglwydd. *Amen.*

Dduw a gatwo ei eglwys, a'r Bren-
in, a'r Ffrithises, ac a roddo i ni heddwch
a gwmionedd ynghrist ein Harglwydd
Amen.

Cyn bwyd.

PA un bynnag a wneloch ai bwyta
ai yfed medd *S. Paul*, neu beth byn-
nag arall a wneloch gwnewch bob peth
er mawl a gagoniant i Dduw. *Amen.*

Ar o'i bwyd.

TArglwydd *y gagoniant* a'r gallu, yr
hwn a'n creodd ni, ac a'n gwaredodd
ni, ac a'n porthodd ni ar hyn o amser, y
byddo

Gwerfi o'r Strythur lan.

DA bryd bynnag y bo yn edifar gan
I bechadur ei bechodau o ddynfnder
 ei galon, mi a ollyngaf tros gof ei holl
 anwiredd ef, medd yr Arglwydd.

Yr wyf yn cydnabod fy anwiredd,
 a'm pechodau fydd yn wastad yn fy er
 byn.

Ymchwel dy wnech oddiwrth fy
 mbechodau, Arglwydd, a dilea fy holl
 gamweddau.

Yipryd Cystuddiedig fydd aberth i
 Duw, na ddirmyga Arglwydd Duw
 mae galonnau vsudd cystuddiegid,
 Rhwygwch eich calonnau, ac nid eich
 diond, ac ymchwelwch at yr Arglwydd
 yn Duw, canys tirion a thrugarog
 ydych chi, efo fydd ddioddefgar a mawr

ni e'rugaredd ar cyfryw yn ac
ond os gando dros eich blinder.

Di Arglwydd y bia tosturi a madde
uant, canys aethom ymaith oddwethyt,
ac ni wrandawfom ar dy leserydd modd
y gallem rodio yn dy gyfreithiau y
rhai a ofodait i ni.

Cospa ni Arglwydd, ac etto yn dy
farn, nid yn dy gynddaredd, rhag na bo
dim mwy o honom.

Gwellewch eich buchedd canys y
mae teyrnas Dduw yn agos.

Mi a af at fy Nhad, ag addywedaf
wrtho, fy Nhad, mi a bechais yn erbyn
y nefoedd, ag yn dy erbyn di ag
nid wyf deilwng i'm galw yn fab
iti.

Na ddwg i'r farn dy weision Arg'
wyd, gan nad byw neb cyfiawn yn dy
otwg di.

Boreol Weddi.

Os dywedwn ein bob heb pecho
yr ym yn ein twyllo ein hunain ag nic
oes wirionedd ynom.

FY anwyl gariadus fiodyr, y mae'r
Scrythur llin yn ein cynnhysfu
mewn amriw fannau i gydnabod ac i
gyffesu ein haml bechodau a'n, hanwir-
edd, ag ni wnelom na'i cuddio na'i helu
yngwydd yr Holl alluog Dduw ein Tad
nefol, ond eu cyffesu a gostyngedig i'r
edifarws ac vfudd galon, er mwyn
cassael o honom saddeuant am danynt,
drwy ei anfeidrol ddaioni a'i drugaredd
ef. A dylem ni bob amser addef yn of-
yngedig ein pechodau ger bron Duw
etto ni a ddylem yn bennaf wne-
thu hynny pan ymgynhillom i g-
dgyfarfod, i dalu diolch am yr a

Boreol Weddi.

daioni a dderbyniafom ar ei law ef,
adargan ei hâddeddiccaf foliant, i
wrande ei fandeiddiaf air ef, ac i erch
v cyfryw bethau ag a fyddo cymwysag
angenrhaidiol, yn gyftal ar les y corph
a'r enaid. O herwydd pa ham myfi a
ersynaf ag a attologaf i chwi, gynnifer
yr hyn sydd yma yn bresennol, gyd tynnu
a myfi, a chalon-bur, ac a lleferydd
gostyngedig, hyd yngorseddfa y nefol
râd, gan ddywedyd ar fy oli.

Cyffes Gyffredin.

HOll-alluog Dduw, a Thrugarog
Dad Ni a aethom ar gyfeiliorn
llan o'r h ffyrdd di, fel defaid ar gyfyr-
ol; Nyni a ddilynafom ormod ar
icpanion a chwantau ein calonau eir

t.
y.
di
ade
Jesu
ga. o
hono
a sob
Enw.

RG
Y^R
S.

;
-
yl
vn
a'i
gan-
hyn
arall
fan-
ed t
Jeto

l
C
m
w
d
g
d
p
d
g
y
a

duwch addolwn a syrthiwn i law
tollyngwn ger bron yr Arglwydden.
Cuthurwr.

Ganys efe yw ein Duw ri, a nin
am bobl ei borta a defaid ei
lwlaw.

Heddyw o gwarandwch ar eilese-
ydd, na chaledwch eich calonau: me-
gw yn yr ymrysonfa, fel yn nydd pro-
ddiaeth yn yr anialwch.

Lle temptiodd eich tadau si' y
proffiant si, a gwellant fy 'ngweithre-
dd.

Deugain mhlynedd yr ymrysonais a'r
genhedlaeth hon, a dywedais, pobl
cyfeithornus yn eu colonnau ydynt hwy,
ganysid adnabuant fy ffyrdd.

... y rhai y tynghais yn fy lla ...
adulent i'm gorphwysfa.

Gogoniant i'r Tâd, &c.

Megus yr oedd ... &c.

Salmon 1.

GWyn ei fyd y gwr ni rodia yng
hyngor yr anuwïol, ag na safon
ffordd pechaduriaid, ag nid eistedd y
eisteddfa gwatwarwyr.

Onid fydd a'i ewyllys ynghyfraith y
Arglwydd, ag yn myfyrio yn ei gy-
fraith ef ddydd a nôs.

Ac eise a fydd fel pren wedi blannu
ar lan afonydd dyfroedd, yr hwn a rydd
ei firwyth yn ei bryd; a'i ddalen
wywa, a pha beth bynnaga wnelo ef
lwydda.

Nid felly

Boreol Weddi.

Did felly bydd yr anuwiol, ond fel
manus yr hwen a ch
owynt yai

hynny yr ann
yn y farfa ena pechad yn
nulleidfa y rhai cyfiawn.

Canys yr Arglwydd a edwyn ffordd
y rhai cyfiawn, a fford, yr anuwiol
lion a ddifethir.

Gogoniant i'r Tâd, &c.

Megis yr oedd yn y, &

Psalms. 3.

A Rglwydd mor aml yw sy nrhallo
i'm herbyn. llawer yw y rhai sy'n codi

Boreol Weddi.

Blawer yw rhai fy'n dywedyd am
y cwmwl nid oes iachawdwrieth iddo
yn eiddo. Yn y dydd ydwyf darian
am y cwmwl, a derchafodd fy
mhen.

Am hysgys y gelwais i'r Arglwydd :
ac eise a'm clybu o'r fynydd sanct-
aidd.

Mi a orweddas ac a gyfsgais, ag
a ddeffroais : gwnys yr Arglwydd a'm
cynhaliodd.

Nid ofnaf fyddiwn o bobl
rhai o amgylch a ymosodasant i'n
herbyn.

Cyfyd Arglwydd, achub i fy Nuw :
caws tarewant fy holl clynoedd : gar-
vych i'r traist ddannedd yr anghwylod.

Iachawdwriacn

Boreol Weddi.

Iachawdwriaeth fydd eiddo'r Arglwydd : dy fendith fydd ar dy bobl.

Goroniant i'r Tâd, &c.

Megis yr oedd yn y

Psalm - 2

GArando fi pan alwyf O Dduw
fy nghyfiawnder, mewn cyfyngder
yr ehangaisf i'naf : trugarha wrthyf
ag erglyw fy ngweddi.

O feibion dynion, pa hyd a trowch
fy ngogoniant yn warth? yr hollfych
wedi, ag yr argesfych geirwydd.

Ond gwybyddwch : Arglwydd
neillidno i'r duwiol iddo eihun : yr Ar-
glwydd vrendy pan alwyf arno.

Cfawch ag na phiechwch : ymddiddenn-
wch a'ich calon ar eich gwely a thewch

Boreol Weddi.

Aberthwch ebyrth cyfiawnder :
gobeithiwech yn yr Arglwydd.

Llawer fynddywedyd, pwy adden.
ddaiio Arglwydd dyrchata
Woned.

Rhod dydd yn fy nghalon,
mwy na'r amfer yr im naodd eu hyd a'u
gwin hwynt.

Mewn heddwech helyc v gorwedda
ag yr hunaf, canys ti Arglwydd yn vnig
a wnei i mi drigo mewn diogelwech.

Gogoniant i'r Tâd, &c.

Alegis yr oedd yn y, &c.

I Luth cyntaf. Dibareb. 110.1.

MAb doeth a wna dad llawen, a mab
fiol a driftha ei fam, Ni thycia
Trysorau drygloni : ond cyfiawnder a
ward

Boreol meddi.

wared rhag anghen. Ni eddy yr Arglwydd i enaid y cyfiawn newynu: ond
chwal ymaith gyfoeth y drygionus, y neb a weithio a llaw dwyllodrus a fydd ^{Mab} Mab: ond llaw y ddydd
a gyfoethoga. ^{synhwyroi} synhwyroi yr
hwn a gafglo amter haf: ond mab
gwradwyddus yw yr hwn a gwsf amater
cynhauf. Bendithion fydd ar ben y
cyfiawn: ond trawfedd a gae arenau
y drygionus. Cofadwriaeth y cyfiawn
d fendigedig: ond enw drygionus
byd.

T Dduw a folaun, ti a gydnabyddiaeth
Arglwydd.
daiaf a'th lota di y T
trag: yddol.

Boreol Weddi.

Arnat ti y llefa holl angylion y ne-
foedd a'r holl nerthoeddo'i mewn.

Arnat ti y llefa Cherubin Seraphin
a Heferydd dibaid.

Sent, Sant, Sant: Arglwydd Dduw
Saboth.

Nefoedd a datar fydd yn llawn o'th
ogoniant.

Gogoneddus gor yr Apostolion
a'th fawldi.

Moliannus tater y Prophwydi a'th
fawldi.

Ardderchawg lu y Merthyri a'th
fawldi.

Yr Eglwys lân trwy'r holl fyd
a'th addef di.

Y Tad o anfeidd-drol fawr.

Dy anrhydeddus wir ag vnig fab

hefyd yr yspryd glân y diddanwr.

Ti

Boreol Weddi.

Ti Crist yw Brenin y gogoniant.

Ti yw tragywyddol fab y Tad.

Pan gymnraist arnat waredu dyn
noddystyraist groth y torwyn.

Pan orchfygais holl nerth anghu, yr
gorais deyrnas nef i lawba gredant.

Ti fydd [REDACTED] eistedd ar ddeheulaw
Lluw yngogoniant y Tad.

Yr ym ni yn credu mai tydi addaw
yn farnwr arnom.

Gan hynny yr attolygwn i ti gy, yn d-
wyo dy weilion y rhai a brynais a'th
werthfawr waed.

Pan ddynt gael eu cyrif gyda'th
sanciau yn y gogoniant tragywyddol.

Argwlydd cadw dy bobl bendithia
y cistediærth.

Yn ddracetha a derchafa hwynt y
drgywydd.

Boreol Weddi.

Beunydd ac fyth y clodforwn dydi,
Ac yr Anrhydeddwn dy Enw byth
ac yn oes oesoedd.

Teiliynga Arglwydd ein cadw
dydd hwn yn ddi bechod.

Arglwydd dy drugaredd a ddefsgyno
arnom megys yr ym ymddiried
ynot.

Arglwydd ynot yr ymddiriedais
na'm gwradwydder yn dragwydd.

New'r Caniad bwn.

CHwychwi hon weithredoedd yr
Arglwydd, bendithiwch yr Argl-
wydd: molwch ef, a mawrhewch yn
dragwydd.

Chwychwi angylion yr Arglwydd,
bendithlwn yr Arglwydd, molwch
ef a mawrhewch yn dragwydd.

Chwychwi

Chwychwi nefoedd bendithlwch y.
 Arglwydd melwch ef, a mawrhewch
 yn dragywydd.

bendithiwen, ef, arglwydd, molwch
 ef a mawrhewch yn dragywydd.

Chwychwi haul a lleuad, bendithi wch
yr Arglwydd, molwch ef a mawr-
hewch yn dragywydd.

Chwychwifer y nefoedd, bendithiawch
yr Arglwydd, molwch ef, a mawrhewch
yn dragywydd.

Chwychwi gafodau a gwlith, bendithiweh yr Arglwydd, molweh ef, a mawrheweh yn dragywydd.

Chwychwi wyntoedd Dew, ben-
dithich yr Argiwydd : molwch ef, a
wrhewch yn dragywydd.

Chwychwi dan a gwrs, bendi
G 3 chiwet

molwch yr Arglwydd: molwch ef, a
mawrhewch yn dragywydd.

Chwychwi auaf a haf, bendithiwech
yr Arglwydd: molwch ef, a mawrhe-
wch yn dragywydd.

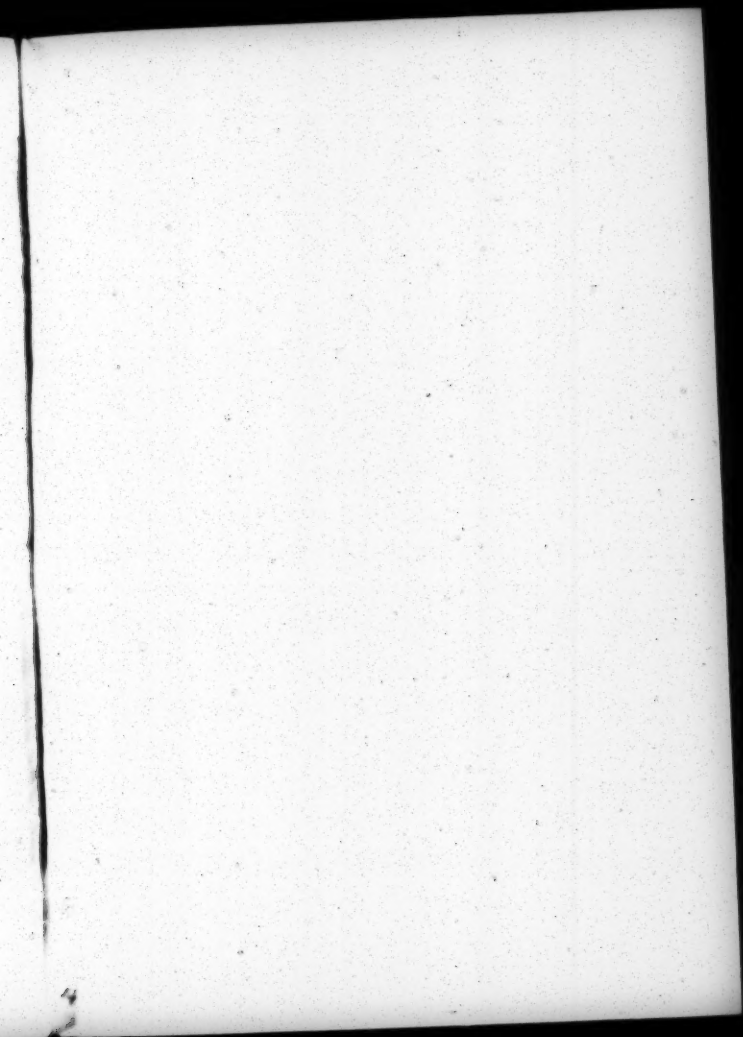
Chwychwi wlithoedd a rhewoedd
bendithlwch yr Arglwydd: molwch
ef, a mawrhewch yn dragywydd.

Chwychwi rew ac oerfel, bendithiwech
yr Arglwydd: molwch ef, a mawrhe-
wch yn dragywydd.

Chwychwi iâ ag eiria, bendithiwech
yr Arglwydd: molwch ef, a mawrhewch
yn dragywydd.

Chwychwi nosweithiau a dyddiau,
bendithiwech yr Arglwydd: molwch
ef, a mawrhewch yn dragywydd.

Chwychwi oleuni a thywyllwch,
bendithiwech yr Arglwydd: molwch
ef

W

W

W

W

Boreol 11^{ed} ddi.

molwch ef, a mawrhewch yn dragy-
wydd.

Chwychwi y rhai sanctaidd a goly-
gddig o galon, herdithiwch yr Ar-
glwydd: molwch ef, a mawrhewch yn
dragywydd.

Chwychwi Ananias, Azarias, a
Michael, bendithiwch yr Arglwydd:
molwch ef, a mawrhewch yn dragy-
wydd.

Gogorian yr Taid, &c.

Angus yr oedd yn y, &c.

*Yr ail lith allan o'r bummed bennod
o'r Esgynyl yn ol S. Matthew.*

PAn welodd Iesu y tyraoedd, e'e: a
esgynnodd i'r mynydd: e'e wedi
iddo.

Borecl Wlad.

iddo eistedd, eiddylgyblion a ddietiant
atto. Ac eise a egorodd ei enau ac au
dysgodd hwynt, ganddywedyd. Gwyn
eu byd y tledion yn yr yspryd: canys
eiddant yw teyrnas nefoedd. Gwyn
eu byd y rhai tydd yn galaru; canys
hwynt ddiddenir. Gwyn eu byd y rhai
addwyn: canys hwy a etiseddant y
dduar. Gwyn eu byd y rhai tydd ar-
nynt newyn a fyched angysfawnder:
canys hwy a ddwellir. Gwyn eu
byd y rhai tugarog: canys hwy a
gan drugaredd. Gwyn eu byd y rhai
pur o galen: canys hwy a welant
Dduw. Gwyn eu byd y tangnef-
edd-vyr: canys hwy a elwir yn blant i
Dduw. Gwyn eu byd y rhai a erli-
der o achos cyfawnder: canys eiddynt
yw teyrnas nefoedd. Gwyn eich byd
gan

Boreol weddi.

pan i'ch gwradwyddant ac i'ch erlidi-
ant, ac ydywedant bob drygair yn eich
eibyn ersy mwyni, a hwy yn gelwy-
ddog. Byddwch lawen a hyfryd, ca-
nys mawr yw eich gwobr yn y neso-
edd : oblegid selly yr erlidiafant hwy
y Prophwydi a fy o'ch blaen chwi
chwi yw halen y ddaiar : eithr o di-
flafodd yr halen, a phabeth yr helltir
ese ? ni'thal ese mwy ddin ond i'w
fwrw allan, a'i fathru gan ddynion.
Chwi ywr goleuni ar dydd : dinas a
ofodir yr ffrwn ni ellir ei chuddio. Ac ni
oleuant ganwyll, a'i dodi dan lestr, ond
mewn canhwyllbren : a hi a oleua i
hawb fy yn y ty. Llewyrched selly
eich goleuni ger bron dynion, fel y
gwelont eich gweithredoedd da chwi,

Boreol Weddi.

ac y gogoneddont eich Tad yr hwa
lydd yn y nesoedd.

Lwc. i. 68.

Bendigedig tyddo Arglwyd Dduw
Iriel: canys efe a ymwelodd
ag a brynodd ei bobl.

Ac a dderchafodd iechidwriaeth
nerthol i ni yn nhy *Dafydd* ei wa-
fanaethwr.

Megs y dywedodd trwy enau ei
fanŷtaidd Brophwydi: y rhai oedd o
ddechreu y byd.

Yr anfonai **efe** i ni ymwared rhag
ein gelynion: ac oddi wrth ddwylo pawb
o'n catalogion.

Boreol Weddi.

Y gwnai efe drugaredd a'n tada i: ac
vechaf ei sanctaidd gyfammod.

A'r llw yr hwn a dyngodd ef wrth
ein tad *Abraham*: ief bod iddoga
i ni gwedi ein ymwared oddi-
wrth ddwylo ein gelynion, allu ei wa-
lanaethu ef yn ddioln. Mewn sanct-
edd wydd a chyfiawder gar ei fron ef
holl ddyddiau ein bywyd.

A thithau Fab a chwa va Brophwyd
Goruchaf: canys ti a di o ffen wyneb
yr Arglwyd, i barottoi ei ffydd ef.

Ac i roddi gwybodaeth iechidwria-
eth i'w bobl ef, gan lawen eu pechodau.

O herwydd tiriondeb tregaredd ei
Dduw: a wy yr hon yr ynwledd a ni
god ad haul o'r vehed i.

Boreol Weddi.

I roddi llewyrch i'r rhai sy yn eistedd
mewn tywyllwch a chylgod angau : ac
i gyfeirio ein traed i ffordd tangne-
fedd.

Gogoniant i'r Tîd, &c.

Megis yr oeddyn y, &c.

Neu'r Psal. 100.

CEnwch yn llafar i'r Arglwydd, yr
holl ddaiar Gwalannaethwch yr
Arglwydd mewn llawenydd, deuwch
i'w wydd ef mewn gorfoledd.

Gwybyddwch mai yr Arglwydd
sydd Dduw ; efo a'n gwnaeth, ac nid
ni ein hunain : ei bobl ef ydym, a de-
faid ei borfa.

Ewch i mewn i'w byrth ef a diolch,
ac yn ei lysodd a moliant cenwch :

Diolchwch

Surcol yw ead.

Diolchweh iddo, a chlodforweh
Enw:

Canys daionus yw'r Arglwydd, a'i
drugaredl fydd yn dragywydd, a'i
wirionedd a bery o genhedlaeth i gen-
hedlaeth byth.

Coromant i'r Tad, &c.

Alegis yr oedd yn y, &c.

I Credo

CRedaf yn Nuw Tad holl gyfoe-
theg, Creawdr nef a ddaer. Ac
yn Iesu Grist ei un Mab ef ein Hargl-
wydd ni, yr hwn a gafwyd tiwy'r
Yspryd glân, a aned o Fair forwyn, a
ddioddefodd tan Pontus Pilat, a
groef-hochiwyd, a fy farw, ac a gla-
ddwyd. Descynnoedd i vffern. Yrry

Boreol Weant.

Ydd a cy'ododd o iarw, Dercha-
fodd i'r neroedd, ac cistedd y mae ar
ddechau law Dluw Tad holl alluog.
Oddiyno y daw i farnu byw a
meirw, Credat yn yr Yfyrdd glân, Yr
Fglwys llin Gatholig, Cynmun y
Saint, Ma deuant pechodau, Cyfo-
ddiad y cawd, Ar bywyd tragywyddol,
Amen.

Yr Arglwydd a fo gyda chi.

Aelwydd i b Tŷpryd i b m.

Gueddiwn.

Arglwydd trugarha withym.

Crist teul i b m withym.

Arglwydd trug rha withy n.

I'n Tad yr hwn wyt yn y, &c.

Arglwydd dangos dy drugaredd ar non.

Achania i mi dy iecbidwriacth.

Arglwydd

Sur. o: 11 c. 11.

Arglwydd cadw cin Brenin.

*A gwrando ni yn drugarog pan alwam
arnat.*

Gwag dy weinidogion ag iawnder.

A wna dy ddewisol bobl yn llawen.

Arglwydd cadw dy bobl.

A bendithia dy enffeddiacib.

Arglwydd dyro dangnosedd yn cin
cydau.

*Cadwad oes neb arall a ymladd trofwm
am dydd Danwyn yng.*

Daw glanhau'n colornau ynom.

*A chymmer dy Tsfryd glân oddi
wylhym.*

Tna dywlder y weddi o'r dydd.

Yi all Coleſt am dangnosedd.

Ddw, yr hwn wyt aw wr tangnhe
fedd, a charwr cytundeb, yr hwn-
o'ch

o'th iawnadnabod ymac ein buchedd
 dragywydd yn sefyll arno, a'th wa-
 fanaeth yw gwir fraint: Amddiffyn
 nyni dy oftyngedig weision, rhag holl
 ruthrau ein gelynion: fel y gallon i
 trwy gwbl ymddiried yn dy amddiffyn
 di, nac ofnom allu gwrthwyneb
 wyr; trwy nerth Jesu Grist ein Har-
 glwydd. *Amen.*

Y trydydd Colect am gael Rhâd.

O Arglwydd nefol Dad. Holl alluog.
 a thragywyddol Dduw, yr hwn a'n
 cedwaist yn ddiangol hyd ddechreu
 y dydd heddyw, amddiffyn ni ynddo
 a'th gadarn a'lu, a channiatta na tyrthiom
 y dydd hwn mewn vn pechod, ac nad
 clom i berygl, ei thr bod ein holl
 weithredocdd wedi eu Trefnu au llyf
 odracthu.

Boreol Weddi.

odraethu wrth dy lywodraech di, i
wneuthur yn wastad y peth fydd
gyfiawn yn dy olwg di, trwy Jesu Gr ff
ein Harglwydd. *Amen.*

*Y Letani i'w harfer ar y Suliau,
y Mercheran, a'r Gwenerau, &c.*

Duw Tâd o'r Nef, trugarhâ
wrthym wir bechaduriaid.

Duw Tâd o'r Nef, Trugarhâ, &c.

Duw Fab brynwr y byd trugarhâ
wrthym wir bechaduriaid.

Duw Fab brynwr y byd, &c.

Duw Yspryd glân yn deilliaw
oddwrth y Tad a'r Mab, trugarhâ
wrthym wir bechaduriaid.

Duw Yspryd glân yn deilliaw, &c.

Y gogoned lân fendigaid Drin-
dod,

1. Letany.

dod, tri pherson ac vn Duw, trugatha
wrth yni wir bechaduriaid.

T goroned, linsedigaed &c.

Na chofia Arglwydd ein anwiredd
nac anwiredd ein rhieni, ac na ddyro
ddiad am ein pechodau: arbed nyhi
Arglwydd daionus arbed dy bobla
bryn iſt aith werthiawr waed, ac na
lida wrthym yn dragywydd.

Arbed ni Arglwydd daionus.

Oddiwrth bob drwg ac anffawd,
oddiwrth beched, oddiwrth dylid,
ag oddiwrth farnedigaeith dragywy
ddol.

Gwared ni Arglwydd daionus.

Oddiwrth bob dallineb calon, oddi-
wrth falchder, a gwag ogoniant, a ffug
sancteid drwydd, oddiwrth genfigen,
digafedd a bwriad drwg, a phob ang-
hariadoldeb.

Gwared

1 Letani.

Gwared ni Arglwydd daionus.

Oddi-wrth anniweirdeb a phob
pechod marwol, ac oddi-wrth holl dwyll
y byd, y cnawd a'r cythrael.

Gwared ni Arglwydd daionus.

Oddi-wrth fellt a thymhell, oddi-
wrth ryfel ac ymladd, ac oddi-wrth
angau difysed.

Gwared ni Arglwydd daionus.

Oddi-wrth bob terfysc a dirgel frad,
odd-wrth bob ffalf ddysceidiaeth ag
inion annuwio!, oddi-wrth galedr-
wydd calon a dirmyg ar dy air a'th or-
chymyn.

Gwared ni Arglwydd daionus.

Trwy ddirgelwch dy gnawdolia-
eth, trwy dy sanctaidd anedigæth
a'th enwaediad, trwy dy seddydd, dy ym-
tryd, a'th brofedigæth.

Gw.

Gwared ni Arglwydd daionus.

Trwy 'dy ddirfawr ing a'th chwyf-
gwaedlyd, drwy dy grog a'th ddiodde-
saint, drwy dy werthfawr angau a'th
gyfo liad a'th escynniad, a thrwy ddy-
lodiad yr Yspryd glân.

Gwared ni Arglwydd daionus.

Nyni bechaduriaid a attolygwn i ti
ein gwrando O Arglwydd Dduw, a
theilyngu o honot gadw, rheoli, a lly-
wedraethu dy lán Eglwys yn hollawl
yn y ffordd unig.

*Nyni a attolygwn i ti ein gwrando
Arglwydd trugarog.*

Teilyngu o honot gadw a nerthu
i'th wir addoli mewn iawnder a glen-
did buchedd, dy wasnaethwr Charles
ein graffur Frenin a'n pen lly-
wydd.

Nyni

Nyni a attolygwn i ti ein, &c.

Teilyngu o honor lywodraethu ei
galon yndy ffydd, osn a chariad, ag
iddo ymddiried byth ynot, ac ymgais
yn wastad a'th anrhydedd a'th ogo-
niant.

Nyni a attolygwn i ti ein, &c.

Teilyngu o honor ei amddiffyn a'i
gadw gan roddi iddo fuddigoliaeth ar
ei holl clynyon.

Nyni a attolygwn i ti ein, &c.

Teilyngu o honor fendithio a chadw
ei grafulaf Frenhines Catherine, Fago
Düo o esrawg, ar holl frenhinawl deulu.

Nyni a attolygwn i ti ein, &c.

Teilyngu o honor lewyrchu'r holl
Egobion, Bugeiliaid, a Gweinid-
gen yr Eglwys ag iawn wybodaeth
a dal dy air : a bod iddynt hwytiwy
cu

I LUAM.

eu pregeth a'u buchedd ei fynegi. a'i
ddangos yn ddyddwy.

* Nyni a attolygwn i ti ein, &c.

Teilyngu o honor gwaesceddu Argl-
wyddi y Cyngor, a'r ho'l fonedd, a gras,
doethineb, a deall.

Nyni a attolygwn i ti ein, &c.

Teilyngu o honor fendithio, a cha-
dw y pen-ty yddogion, gan reddi i'ldynt
ras i wneuthur cyfiawnder, ac i faentus
mio'r gwir.

Nyni a attolygwn i ti ein, &c.

Teilyngu a honor fendithio a chadw
dy holl bobl.

Nyni a attolygwn i ti ein, &c.

Teilyngu a honor reddi i bob cenhe-
dlaeth vndeb, tangwefedd, a chyd gordio.

Nyni a attolygwn i ti ein, &c.

Teilyngu

1

1.

5,

1

2

4

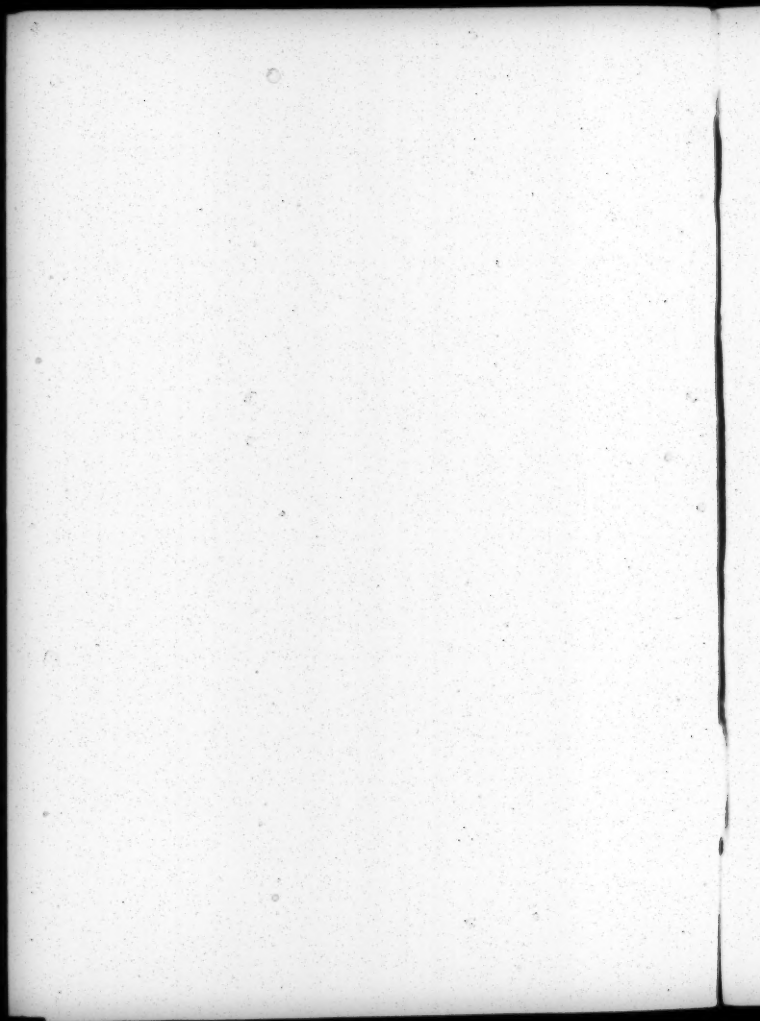
3

1

1

4.00

1

T Lettni.

Teilyngu o honot fadden i'n gelyni-
on, erlydwyr, ac sclandr wyr, a throi
eu calonnau.

Nymi a attolygwn i ti ein, &c.

Teilyngu o honot rod-di a chadw ar
ein lles, amserol ffrwythau'r ddaiar,
modd y caffom mewn amser dyledus
eu mwynhau.

Nymi a attolygwn i ti ein, &c.

Teilyngu o honot rod-di i ni wir
edifeirwch, a madden i ni ein holl be-
chodau, ein hesceulusdra a'n hanwybod
aeth, a'n cynnyscaeddu a rhad yr Ysp-
ryd glan, i wellhau ein buchedd yn ol
ly air sanctaidd.

Nymi a attolygwn i ti ein, &c.

Mab Duw, attolygwn i ti ein gwr-
ando. *Mab Duw attolygwn i ti ein, &c.*
Oen Duw, yr hwn wyt yn dileu pe-
chodau'r byd. 21 K 2

T Letani.

Caniadba i ni dy danghenfedd.

Oen Duw, yr hwn wyt yn dileu pe-
chodau 'r byd.

Trugarha wrthym.

Crist clyw nyni.

Crist clyw nyni.

Arglwydd trugarha wrthym.

Arglwydd trugarha wrthym.

Crist trugarha wrthym.

Crist trugarha wrthym.

Arglwydd trugarha wrthym.

Arglwydd trugarha wrthym.

Ein Tad yr hwn wyt yn y Sc.

Gwerfig.

Arglwydd nawna a nyni yn ol ein pe-
chodau.

Ateb.

Ac na obrwya ni yn ol ein anwiredd.

Gweddwr.

Duw

Y Letani.

Duw Tad trugarog yr hwn nid
wyt yn dirmygu ochenaid calon
gytuddiedig, nac adduned y gor-
thrymmedic: cynnorthwya yn dru-
garog eingweddiau, yr rhai yr ym ni
yn eu gwneuthur ger dy fron, yn ein
trailod a'n blin-fyd pa bryd bynnag y
gwascant arnom: a gwrando ni yn ra-
fufol, fel y bo i'r drygau hynny y rhai
ymac ystryw a dichell diafol, neu ddyn
yn eu gwneuchur i'n herbyn, fyned yn
ofer, a thrwy ragluniaeth dy ddaioni
di, iddynt fod yn wascaredig modd
na'n briwer ni dy weision drwy erlyd
neb, a gallu o honom byth ddiolch i ti
yn dy lan Eglwys, trwy Jesu Grist ein
Harglwydd.

*Ar glwydd cyfod, cymmorth ni, a
gwared ni er mwyn dy Enw.*

Y Llan.

O Dduw ni a glywsom a'n clustiau,
a'n tadau a fynegasant i ni y gwei-
thredoedd ardderchog a wnoethost yn
eu dyddiau, ac yn y cynfyd o'u blaen
hwy.

*Arglwydd cyfod, cymmoth ni, a
grawed ni ei dy ambydedd.*

Gozorian i'r Tad, ac i'r Mab, &c.

Mogus yr oedd yn y dechreu, &c.

Rhag ein gelynion amddiffyn ni Crist,
Yn rasol clych ar ein poenedig aethau.
Yn dosturus ystyria wrth drymder ein
calonnau.

Jesu Fab Dafydd, trugarha wrthym.

Yrawr hon a phob amser, teilynga ein
gwrando O Crist.

Yn rasol clyw ni O Crist, yn rasol clyw
ni O Arglwydd Crist.

Y Letani.

Arglwydd danges dy drugaredd ar-
tom.

Atteb.

Fel yr ym yn ymddiried ynot.

Gweddwrn.

NYni a attolygwn i ti, O Arglwydd Dad, yn drugarog edrych ein gwendid, ac er gogoniant dy Enw ymchwel oddiwrthym yr holl ddrygau addarfu i ni o wir gyfiawnder eu haeddu, a chaniadha fod i ni yn ein holl dralled ddodi ein cyfan ymddiried a'n gobaith yn dy drugaredd, ac byth dy wafanaethu mewn sancteiddrwydd a phardeb buchedd i'th anrhydedd a'th ogoniant, trwy ein hynig gyfryngwr a'n dadleuwr Iesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

Dinodd y Letani.

Gweddian

Gwedd tros Fawrlydi y Brenhin.

( ) Arglwydd ein Tad nefol goru-
chel a galluog, Brenin y Bren-
hincedd, Arglwydd yr Arglwyddi, vnig
lywiauwr y Ffawrygion, yr hwn wyt
o'th eisteddle yn edrych ar holl drigo-
lion y ddia, ni a attolygwn ag a er-
fynwn i ti edrych o honot yn ddarbo-
dus ar ein graffaf ddaionus Arglwydd
Frenhin Charles, ac felly ci gvilawni
ef o rad dy sanctaidd Yspryd, fel y bo
iddo yn waltadol bwysu at dy feddwl,
a mudio yndy flordd, cyn nyscadda ef
yn helacth a doniau nefol, caniadha
iddo mewn llwyddianog iechyd hir
hoedl, nertha ef modd y gallo orescyn
a gorchfygu ei holl clynon, ac o'r di-
weddlyn ol y fuchedd hon, bod iddo
nhaullawenydd a dedwydwech tra-

Cweddian.

gywyddol, trwy Jesu Grift ein Harglwydd. *Amen.*

Amrifo Weddian ar amkio achosion.

Cweddi dros yr Esgobion ar bobl.

HOll gytoethog a thragywyddol
Dda, yr hwn wyt yn vnig yn
gwneuthur rhyfeddodau, danfon i
lawr ar ein Esgobion, a'n curadiaid, a'r
hoil gynnulleidfaon a orchymynn-
wyd tan eu gofal hwynt, jachusol Ys-
pryd dy rad; ac fel y gallont wir ryngu
bodd iti, tywallt arnynt ddyfal wllith
dy fendith : Caniadha hyn Arglwydd
eu anrhydedd ein dadleuwr a'n cy-
fryngwr Jesu Grift. *Amen.*

Cweddi o waith Chrysoftom.

Gweddian.

HOll-allnog Dduw, yr hwn a rodddaist i ni rad y pryd hon, drwy gyfundeb a chydgyfarch i weddio arnat. ag wyt yn addo pan ymgynnulloddau neu dri yn dy Enw fod i ti ganiadhaau eu gofynion : cyflawnna yr awr hon o Arglwydd, ddymuniad a deisfydd dy weision, fel y bo mwyaf buddiol iddynt, gan ganiadhaau i ni yn y byd hwn wybodaeth am dy wirionedd, ac yn y byd a ddaw fywyd tragwyddol.
Amen.

Rhad ein Harglwydd Jesu Grist, a ferch Duw, a chymdeithas yr Yspryd glân, a fyddo gyda ni oll, byth. *Amen.*

*Gweddian i gael glaw pen fyddo
angennbeidiol.*

ODduw nefol Dad, yr hwn drwy dy Fab Jesu Grist, a addewaist i

Gweddian.

ba b a geisio dy deyrnas a'th gyfiawnder, bob peth angenrheidiol iw cynhaliacth corphorol, danfon i ni wrth ein hargencetid, ni a attolygwn i ti, trwy dywydd a chafedydd ardymores, modd y goilom dderbyn ffrwynt y ddaiar, i'n mwyniant ni, ac i'th vdduniant titheu, trwy Jesu Grist ein hargencetid. Amen.

Am ymnon, new dymydd teg.

ARglwydd Dduw yr hwn am bechiod dyn a foddais unwaith yr holl fyd oddieithr wyth dyn o bobl, ac yn ol hynny o'th fawr drugaredd a addewais na's deftrywi't felly byth drachefn: ni a attolygwn i ti, er i ni am ein anwiredd haeddu y pla hon o wlaw a dyfredd, etto wrth ein gwir edifeirwch, danfon i ni y cyfryw dywydd

Gweddian.

a hinon, fel y gallom dderbyn ffrwythau'r ddaia'r mewn amser dyladwy, a dyscu trwy dy gospedigaeth di well-hau ein bucheddau, ac am dy uchder roddi i ti foliant a gogoniant, trwy Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

Ar amser drudaniaeth a newyn.

O Dduw Tad o'r nef, drwy ddawn pa un y discyn glaw, ac y mae y ddaia'r yn ffrwythlawni yr hilia'r anifeiliaid ac yr amlha'r pyscod; edrych attolwg ar adfyd dy bobl, a chaniadha am y prinder a'r drudaniaeth yr ymni yrawrhen yn ei ddioddef, yn gwblgyfon am ein anwiredd, iddi drwy dy drugarog ddaioni di ymchwelyd yn rhad, ac yn helaethrwydd, er cariad ar Jesu Grist ein Harglwydd; i'r hwn gyda thydi a'r Yspryd glan, y bo moant yn oes oesoedd. *Amen.*

Ar

Gweddian.

Ar amffer rhyfel.

HOil alluog Dduw, Brenin yr holl
frenhinoedd, a phen llywiawdr
pob peth, yr hwn ni ddichon un crea-
dar wrth'add ei nerth, i'r hwn y per-
thyn o gyfiawnder gospi pechaduriaid,
a bod yn drugarog wrth y rhai a fy-
ddont wir edifeiriol: Cadw a gwared
yni, yn oftyngedig ni attolygwn i ti
rhag dwylaw ein gelynion, gostwng
eu balchder, tola eu drygioni, a gwra-
dwydda eu bwriadau, modd y gallom
yn arfogion gan dy amddiffyn di fod
byth yn gadwedig rhag pob perygl,
i'th ogoneddu di yr hwn wyt unig ro-
ddwr pob buddugoliaeth a goruchafia-
eth, drwy haeddedigaethu dy un Mab
Jesu Grift ein Harglwydd. *Amen.*

Gredlian.

*Yn amser pla cyffredin neu haint
cynhyrnod.*

HOil-alluog Dduw, yr hwn yn dy
lid yn amser y Brenin Dafydd, a
leddaist a phla y nodau ddeng-mil a
thrigain-mil, ag yn y man i'w gosio d
drugaredd, a faddevaist i'r lleill : tra-
garha wrthym wir bechadur a d, y
rhai a ddarfui ddirfawr i'w traw-
wolaeth ymweled a ni ; fel megis ag y
gorchymmynnast yr amser hynny i'r
Angel beidio a chospi ; felly bod yn
awr yn deilwng gennit wrthladd oddi-
wrthym y bla a'r gosidus haint ymma,
trwy Jesu Grist ein Harglw, dd. Amen.

ODduw, yr hwn y bia o naturia-
eth a phriodoldeb drugarhau yn
wastad a maddeu, derbyn ein vfydd
wed-

Gweddïau.

weddïau, a g'er ein bod ni yn rhwym
i'n gaethiwed cadwynau ein pecho-
don, er hynny da toder nigan dosturi
ddrugaredd, er anrhydedd Jesu Grist
ein Cyfringwr a'n Dadleu-wr. *Amen.*

Diolch am gael, glaw.

O Dduw ein Tad nefol, yr hwn
drwy rasol ragluniaeth wyt yn
perffwr glaw cynnar a'r diweddarddi-
leyn ar y ddad, ar, fel y gallo ddwyn
drwyth er mwyniant dyn: yr ydym
ni yn rhoi i ti olt, ngedig ddiolch fod
yn wiw genit wrth ein dirfawr ang-
enrhaid, ddanfon i ni o'r diwedd wlaw
hwyd ar dy etifeddiacth; a'i hireiddio
pan oedd sych, i'n mawr ddiddanwch
ni dy weithon anwiw, ac i ogoniant dy
sanctaidd Enw, trwy dy drugareddau
yn Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

Diolch

Gweddian.

Diolch am dywydd teg.

O Arglwydd Dduw , yr hwn yngy-
fawn a'n darostyngaist ni, drwy
dy ddiweddar bla o anfeidrol law, a dy-
froedd, ac yn dy drugaredd a gymm-
horthaist, ag a ddiddenaist ein hencid-
au, drwy y tymmhoraidd a'r bendige-
dig gyfnewid ymma ar dywydd. Nyni
a folianwn aga ogoneddwn dy sancta-
idd Enw dros dy drugaredd hyn, ag a
ddatcanwn byth dy drugareddau , o
genhedlaeth i genhetlaeth , trwy Jezu
Grist ein harglwydd. *Amen.*

Diolch am helaethrwydd.

O Drugaroccaf Dad , yr hwn o'r
raflon ddaioni a wrandewaist dde-
fosiionol weddiau dy Eglwys, ag a dro-
ist ein prinder ni a'n drudanieth yn
rhod ag yn helaethrwydd : ir ydym yn
rhoi

Gweddian.

rhoi i ti oftyngedig ddiolch am dy
ragorol haelioni hynny, ac yn attolwg
i ti barhau dy garedigrwydd ymma
tuag attom, fel y rhoddo'n tir i ni ei
ffrwythau torethog, i'th ogoniant di,
a'n diddanwch ninau, trwy Jesu Grist
ein Harglwydd. *Amen.*

Diolch am hedderch a buddugoliaeth.

HO lalluog Eddw, yr hwn wyt ga-
darn dwr ymddiffyn ith weision
rhag wyneb eu gelynion; yr ydym ni
n rhoddi i ti foliant a diolch am ein
hymwared ni oddiwrth y mawrion a'r
amlwg beryglon oedd i'n amgylchu:
yr ydym ni yn cydnabod mai dy ddaio-
ni di yw na'n rhoddwyd ni i fynu yn
ysfelyfaeth iddynt hwy, ag yn attolwg
i ti yn wastadol barhau dy gyfriw dru-
gareddau tuag attom, fel y galla yr

L

holl

Gweddian.

holl f. d wybod mai dy di yw ein ha-
chubwr a'n cadarn waredwr ni, drwy
Jesu Grist ein Harglwydd. Amen.

*Deddf am ymwared oddi wrth
bla y nodau.*

O Arglwydd Dduw, yr hwn a'n
harchollaisf ni am ein pechedau,
ag a'n difcaisf am ein hanwireddau
drwy dy ddiweddar ymweliad gor-
thrwim, ag oinadwy, ag etto ynghanol
dy farnedigaeith a gosiaisf dy drugar-
edd, ag a achubaisf ein heneidiau allan
o safon angau: yr ydym ni yn offrwim
i'th dadol ddadon ein hunain, ein he-
neidiau a'n cyrpa, y rhae a waredaisf
di, i fod yn aberth bywiol i ti, gan fo-
liannau a mawrygu yn wastadol dy drugar-
eddau ynghanol y gynnulleidiau
trwy Jesu Grist ein Harglwydd. Amen.

Nia

Gweddian.

Newbyn.

YR ydym ni yn oftyngedig yn cyfa-
dded ger dy fron di o drugarogcaf
Dad, y gallasei yr holl gospedigaethau
a rhythir yn dy gyfraith, yn gyfiawn
ddifein arnom ni, o herwydd ein han-
droffeddu a chaledwch ein calonrau:
Enw o gan fod yn wiw gennit o'th d-
ardra aredd, ar ein gyant a'n an-
heilwng ymddarostyngiad ni, einw-
than y pla niweidiol, a'r hwn yn ddi-
weddar i'n cystuddiwyd, ag edfryd
llef gorfoledd ac iechydwriaeth yn ein
cysaneddau: yr ydym ni yn effiwn
i'th dduwiol sawredd, a'berth moliant
a diolch, gan gledfori a mawrygu dy
ogoneddus Enw o herwydd dy ymge-
ledd a'th ragddarbodaeth drosom,
trwy Jesu Grist ein Harglwydd. *A-*

men.

Pryd-

Prydha wbol Weddi.

Megis o ffaen Ffoccol Weddi, felly o ffaen
Prydha wbol Weddi y dechreu, a
rhai o ffaen, a chydig o ffaen,
Gyfes Gyffredin, a chydig o ffaen
bol, a chydig o ffaen.

EIn Tad ni yr hwn wyt yn y ne-
foedd, &c.

Arglwydd egor ein gwefusau.

A'n genau a fy nega dy foliant.

Duw brysiad yn northwyo.

Arglwydd prysura i'n cymmorth.

Gogoniant i'r Tad &c.

Megis yr oedd yn y &c.

Moluch yr Arglwydd.

Psal. 111.

CLodforaf yr Arglwydd am holl
galon, ynghymmanfa y rhai vni-
awn ac yn y gynnulleidfa.

Prydnhawnel Weddi.

Miwr yw gweithredoedd yr Arglwydd : wedi eu ceisio gan bawb a'i hofan.

Yn gonian a harddwch yw ei waith ei ffighawnder fudd yn parhau byth.

Gwnaeth gosio ei ryfeddodau : grallawn a thrugarog yw'r Arglwydd.

Rheddodd ymborth i'r rhai a'i hofnant ef : efe a gosia ei gyfammod yn dragywydd.

Mynegodd i'w bobl gadernid ei weithredoedd : i roddi iddynt etifddiaeth y cenhedloedd.

Gwirionedd a barn yw gweithredoedd ei ddwyllaw ef : ei holl orchymynion ydynt sicr.

Wedi eu sicrhau byth ac yn dragywydd : a'i gwneuthur wewn gwirionedd ac vnawnder.

Prydnhaunol Weddi.

Anfonodd ymwaredd i'w hobl, gorchymm, nodd ei g fammod yn dra-
gwyddol: sarcteiddiol ac ofnadwy
yw ei Enw ef.

Dechreuad doethineb yw ofn yr
Arglwydd: deall da fydd gan y rhai a
wnant ei orchymynion ef: y mae
ei fliant ef yn parhau byth.

Psalm. 112.

GWyn eidd y gwr a ofno'r Argl-
wydd ag fydd yn hoffi ei orchym-
ynion ef yn ddirfawr.

Ei had fydd cadarn ar y ddaiar: cen-
hedlaeth y rhai vniawn a fendithir.

Golud a chyfoeth fydd yn ei dy ef:
a'i gyfiawnder fydd yn parhau byth.

Cyfyd goleuni i'r rhai vniawn yn
y tywylwch: trugarog, a thosturiol,
a chyfiawn yw efe.

Gwr

Prydnharinol Weddi.

Gwr da fydd gymmwynasgar, ag
yn rhoddi benthyg : wrth farn y lly-
wodraetha efe ei achosion.

Yn ddiau nid yfsc giref beth : y cy-
fawn fydd byth mewn cofladwriaeth.

Nid ofna efe rhag chwedl drwg : ei
galon fydd ddi figl, yn ymddiried yn
yr Arglwydd.

Attegwyd ei galon : nid ofna efe hyd
oni welo ei ewyllys ar ei clynion.

Gwasgaredd, rheddodd i'r tlodion,
a'i gyfiawnder fydd yn parhau byth :
ei gofn a ddyrchefir mewn gogoniant.

Yr annuwiol a wel hyn, ag a ddigia,
efc a ysgyrnyga ei ddanedd, ac a dawdd
ymaith : derfydd am ddymuniad y
hai annuwiol.

Gogoniant i'r Tad, &c.

Megis yr oedd yn y, &c.

Prydnhamnol Weddi.

*T Llith gyntaf a dynnwyd allan o'r ben-
nod gyntaf o Dd. h. archbion Solomon.*

DOethineb fydd yn gweiddi oddi-
Dallan, y mae hi yn adrodd ei lle-
ferydd yn yr heolydd, Y mae hi yn lle-
fain ym mîrif le, eddyd, rfa, yn yry-
fau y pyrth yn y ddinas y mae hi vn
traethu ei hyn adreddi'n, ganddywe-
dyd, Pa hyd chwi yn f, dion y cerwch
ynfydrwydd? a chwi watwor wyr, y
bydd holl gennych watwar, ac y casa
ffylliaid wybodaeth? dychwelwch wrth
fy ngherydd: wele, mi a dywalltaf fy
yspryd i chwi, fy ngeiriau a yspysaf i
chwi. Yn gymmaint ac i mi eich gwa-
hadd, ag i chwithan wrthod, ag ystyn
fy llaw a neb heb ystyried: ond diys-
tyrasoch fy holl gyngor, ac ni fynnech
ddim o'm cerydd: minnau hefyd a
chwarddod

Prydiharnol Weddi.

chwaddaf am eich dialedd chwi, mi
a wawdiaf pan syrthio arnoch yr hyn
yr ydych yn ei ofni. Pan ddol arnoch
yr hyn yr ydych yn ei ofni megis di-
stryw, a dyfed o'ch dialedd arnoch
megis gorwynt, a dyfed arnoch wasg-
ta a chaledi: yna y galwant arnaf, ond
ni warandawaf; yn fere i'm ceisiant,
ond ni'm cant. Canys eas fy ganddynt
wybodaeth, ac osn yr Arglywydd ni
ddewisafant. Ni chymmerent ddim
o'm cyngor i, ond dirmygasant fy holl
gerdd.

Luc. 1.

FY enaid a fawrha yr Arglywydd:
Fa'm hyspyd a lawenychodd yn
Nuw fy Jachawdr.

Canys efe a edrychodd ar oftyng-
eiddrwydd ei wasanaethyddes.

Oblegid wele o hyn allan yr holl
gen-

Pryddebarnol I' Ffiddi.

genhedlaethau a'm galwant yn wyn-
fydedig.

Canys yr hwn fydd allnog a wnaeth
i ni sawredd : tanſtaidd yw ei enw ef.

A'i drugaredd fydd yn res oesoedd :
a'r rhai a'i hofniant ef.

Efe a ddangosodd nerth a'i fraich :
efe a wasgarodd : rhai beilchion ym
mwriadau eu calonnau.

Efe a dynnodd i lawr y cedyrn o'i
heisteddfaen : ac a ddyrchafodd y rhai
ifel radd.

Efe a lanwodd y rhai newynog a
phethou da : ac a anfonodd ymaith y
rhai geludog mewn eifft.

Efe a gynnorthwydd ef was *Israel*,
gan goſio ei drugaredd : (fel y dywe-
dodd wrth ein Tad, *Abraham* a'i had)
yn dragwydd.

Gw.

Prydharinol Weddi.

Gogoniant i'r Tad Ceu.

Megis yr uedd yn y Dd.

Nen y Psalm 98.

Cenwch i'r Arglwydd ganiad newydd, canys eie a wnaeth bethau rhyfedd : a'i ddeheulaw, ac a'i fraich farcta ed y pared iddo ei hun Jechi dwriaeth.

Ysbydd yr Arglwydd ei Jechi dwriaeth : a datguddiodd ei gyfiawnder yngolwg y cenhodloedd.

Cofiodd ei drugaredd, a'i wirionedd idy *Israel* : a holl derfynau y ddaiar a wellant Jechi dwriaeth ein Duw ni.

Cenwch yn llafar i'r Arglwydd, yr holl ddaiar : llefwch, ac ymlawen-hewch, a chenwch.

Cenwch i'r Arglwydd gyda'r de-

h—

Frydnharnol W'eddi.

Iyn : sef gyda'r delyn a llef canmo-
liaeth.

Cenwch yn llafar o flaen yr Argl-
wydd y Brenin : ar yr utgyrn, a sain
trwmpet.

Rhued y mor ag sydd ynddo : y byd
a'r rhai a drigant o'i fewn.

Cured y llifeiriant eu dwylor a chyd-
ganed y mynyddoedd o flaen yr Ar-
glwydd, canys efe a ddaeth i farn y
ddaiar.

Efe a farna y byd mewn cyfiawn-
der : ar bobloedd mewn vniondeb.

Gogomiant i'r Tad, &c.

Megis yr oedd yn y &c.

*Yr ail llith a dynnwyd allan or 12. cen-
nod at y Rhufeiniaid.*

YR wyf yn attolwg i chwi frodyr
er trugareddau Daw, roddi o ho-
noch

noch eich cyrph yn aberth byw sancta-
idd, cymmeradwy gan Dduw ; yr hyn
yw eich rhesymmol wasanaeth chwi.
Ac na chyd ymffurfiwch a'r byd hwn,
eithr ymnewidiwch trwy adnewyddi-
ad eich meddwl, fel y profoch beth yw
daionus a chymmeradwy, a pherffaith
ewyllys Duw. Canys yr wyf yn dy-
wedyd trwy y gras a roddwyd i mi,
wrth bob vn sydd yn eich plith, na by-
ddo i neb uchel synied yn amgen nag y
dylid synied, eithr synied i sobrwyddfel
y rhanodd Duw i bob vn fesur ffydd.
Canys megis y mae gennym aelodau
llawer mewn vn corph, ac nad oes gan
yr holl aelodau yr vn swydd ; felly
hinnau, a ni yn llawer, ydym vn
corph ynghrist, a phob vn yn aelodau
iw gilydd.

Prydiharnol Weddi.

Luc 2. 29.

YR awr hon Anglwydd y gollwyd
dy was newn tangnhefydd, yn
dy air.

Canys fy ll, gaid a welfant dy
chydwrith.

Yr hon a barotais ger bron wyn
yr holl boel.

I fod yn oleuni i oleuo y Cenhedlo
eld, a g yn ogy niant i'th bobl *Israel*.

Gogoniat i'r Tad &c.

Megis yr eidd yn y, &c.

Nen'r Psalm 67.

Duw a drugarhao wrthym, ac a
benlichio, a'thywynned llewyn
eiwyned arnom a chrugarhaed wrthym.

Fel yr adwaener dy ffyrdd ar ydd

na
no
le
n
me
I
a
w
ed
t

T
calo
dae
Gri
Ho
glan
gyd

L

Co

Prydnawol weddi.

TAngnesydd Ddew yr hwa
vwchlaw pob deall, a gatw
calonnau, a'ch meddyliau yag
daeth a chariad Duw, a'i fab
Grift ein Harglwydd. A bendith Duw
Holl alluog, y Tad, y Mab, a'r Ys
glan, a fyddo i'ch plith, ac a
gyda chwi yn wastad. *Amen.*

Diwedd Prydnawol weddi.

Coliectau neu Weddian a dynned

Llyfr gweddi Dyffredin, i'n

bob dydd yn yr wythnos, O flaen

llectau eraill sy yn niwedd

Prydnawol weddi.

Collect av.

Ar Ddydd Sul.

HOll-alluog a thrugarog Dduw, o
rodd pwy vn yn vnig y daw pawb
o'th ffyddlon bobl i'th wafanaethu yn
gywir, ac yn fawledig: Caniadha, ni
a erfyniwn i ti, allu o honom redeg at
dy nefol addewidion, megis na piolla
gennym yr y diwedd eu mwynhau:
trwy. Jesu Grist ein Harglwydd.
Amen.

Ar Ddydd Llun.

HOllalluog a thragywyddo Ddaw, yr
hwn yn wastad syn barottach i wran-
do nag ydym ni i weddio, ac wyt arfo-
rol o roddi mwy nag a archom, neu a
vglyddiom: tywallt arnom amllder dy
dugaredd, gan faddeu i ni y cyfryw be-
thau ac y mae ein cydwybod yn eu hof-
ni, a rhoddi i ni y pethau ni feiddia
cin

Collettan.

ein gweddi eierchi : trwy Jesu Grist
ein Harglwydd. *Amen.*

Ar Ddydd Mawrth.

DUw, yr hwn a arlwyyaist i'r rha
da'th garant, gyfryw berthau daio-
nus, ac y sydd vwchben pob deall dyn
tywallt i'n calonnau gyfryw serch ar-
nat, fel y byddo i ni gan dy garu ym-
mbob rhyw beth, allu mwynhau dy
addewidion, y rhai sy fwy rhagorol na
dim a fedrom ni ei ddeisyf : trwy Je-
su Grist ein Harglwydd. *Amen.*

Ar Ddydd Mecher.

DUw, yr hwn wyt wir north
bawb oll ac sy yn ymddirio
ynot, yn drugarog derby ein gweddi-
au : a chan na ddichon gwneud ei
marwol anian, wneuthur dim da hebr-
ti, Caniadha i ni gymmorth dy nef

Collectan.

rad, fel y bo i ni gydgadw dy orchymynion, a rhyngu bodd i ti ar ewyllys a gweithred : trwy Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

Ar Ddydd Ion.

Holl gyfoethog Dduw, yr hwn wyt yn gwnenthur meddyliau yr holl ffyddloniaid i fod o vn ewyllys : Caniadaha i'th bobl, fod ynddynt garu yr hyn yr wyt yn ei orchymyn, a deifysu yr hyn yr wyt yn ei addo, fel ym mhlith amrafael ddamweiniau'r byd, allu o'u calonau gwbl aros yn y lle ymae gwir lawenydd i'w gaffael, trwy Grist ein Harglwydd. *Amen.*

Ar Ddydd Gwener.

O Arglwydd, yr hwn wyt yn dyfgu ini, na thal dim ein noll weithrededd heb gariad perffaith : anfon dy
Yspryd

Collectan.

Yspryd glan, a thywallt yn ein calou-
nau ragorol ddawn cariad perffaith, a
gwir twymyn tangnefedd, a holl rin-
weddau da, heb yr hwn pwy bynnag
fydd yn byw, a gyfrifir yn farw ger dy
fron di; Caniadha hyn er mwyn dy
en Mab Jesu Grist. *Amen.*

Ar Ddydd Sadwrn.

DYrcha Arglwydd attolwg i ti, dy
gadernid, a thyred in plith, ac am
y rhwitr a'r lluddias y fydd arnom, o
ran anwiredd ein pechodau, bydded
i'th ddaionus rad ti ein gwared ni yn
ehrwydd, trwy ddiwygiad dy Fab ein
Harglwydd; i'r hwn, gyda thi, a'r Yf-
spryd glan, y byddo anrhydedd, a gogo-
niant yn oes oesoed. *Amen.*

Angwbaneg o'r un Collectan.

Collectan.

HOll-alluog a thragywyddol Dduw,
edrych yn drugarog ar ein gwen-
did: ac yn ein holl beryglon, a'n hang-
henion, ystyng dy ddeheulaw i'n cym-
morthac i'n hamddiffyn, trwy Grist
ein Harglwydd. *Amen.*

Un arall.

DUw, yr hwn a wyddost ein bod
ni, wedi ein gosod mewn cym-
maint a chynnifer o beryglon, ac na's
galliom o herwydd eingwendid dynol,
iesyll bob amſer yn uniawn, Caniadha
i ni iechyd enaid a chorff, fel y bo
am yr holl bethau yr ym ni yn eu dio-
ddlef am bechod, allu o honom drwy
dy borth di, eu gorfod, a'i gorchfygu,
trwy Jesu Grist ein Harglwydd.
Amen.

Colledau.

Un arall.

O Arglwydd Dduw, yr hwn a well
nad ydym ni yn ymddired mewn
yn weithred a wnelom: Caniadha
yn drugarog fod i ni drwy dy nerth, ga-
el ein hamddiffyn rhag pob gwrthwy-
neb, trwy Jesu Grist ein Harglwydd.
Amen.

Un arall.

Holl-alluog Duw, yr hwn ni cha-
shei ddim ar a wnaethost, ac a fa-
ddeu bechodau pawb ar sy edifeiriol:
creua a gwna ynom newydd a dryllei-
dig galon; fel y bo i ni gan ddyledus
ddolurio am ein pechodau, a chyfa-
ddeu ein trueni, allu cassael gennyf,
Dduw yr holl drugaredd, gwbl fadd-
euant a gollyngdod, trwy Jesu Grist
ein Harglwydd. *Amen.*

Cofodau.

Vn wrall.

NI a attolygwn i ti, Holl alluog
Dduw, edrych o honot ar ddeisy-
fiadau dy ufudd weision, ac ystyn de-
leulaw dy fawredd i fod yn ymwared
i ni yn erbyn ein gelynion, trwy Jesu
Grist ein Harglwydd. *Amen.*

Vn arall.

ARglwydd, par di fod ar y wafta-
dol ofn, a chariad dy sanctaidd
Enw, canys byth ni phell gymmorth
y fawl a feithrinych yn nwyder dy
gariad: Caniadha hyn er cariad ar dy
vn Mab Jesu Grist ein Harglwydd.
Amen.

Vn arall.

ARglwydd ni a attolygwn i ti yn
drugarog ein gwrando, ac megis
rhoddaist i ni feddylfryd calon i
weddio

Gweddio.

weddio, caniadha ~~harglwydd~~ fawr nerth
i ni gael ein hant ~~harglwydd~~, trwy Jesu
Crist ein Harglwydd *Amen.*

*Gweddidi dra dduwiol, gynnwys i w
hafer gan bob Cristion.*

O Hael ddaionus Jesu, O Jesu deg,
O Jesu Fab y Fair forwyn,
llawn trugaredd agwirionedd: o deg
Jesu, yn ol dy fawr drugaredd, trugar-
ha wrthyf: O ddaionus Jesu, yr wyf
yn attolwg i ti, er mwyn dy werth-
fawr waed y buost fodlon i w golli ar
allor y groes er ein mwyn ni bechadu-
riaid truain, fod yn wiw gennyt dynnau
ymaith yn llwyr fy holl anwiredan i,
ac na'm dirmygych, a minnau fel hyn
yn fudd ddeisyfu arnat, ac yn galw a
dy sancteiddiaf Enw Jesu. Yr. Ro

Gweddian.

yma Jesu sydd enw pereiddwych. Yr
Enw yma Jesu, sy enw Jachawdwri-
aeth. Oblegid beth yw Jesu ond Ja-
chawdur? O ddaionus Jesu, tydi
a'm crefft i, ac a'm prynais i a'th
werthfawr waed. Na ad i mi fyned
yn golledig, a thithau wedi fy ngwneu-
thur i o ddiddim ddeunydd: O ddaio-
nus Jesu, na ad i'm hanwired i fy ri-
strywio, a thithau wedi fy ngwneu-
thur i o'th oll-alluog ddaioni. O ddaio-
nus Jesu, cydnabydd dy randy hun o
honofi, a fych ymaith yn llwyr bob
peth ac fy yn fy nhynny i oddiwrithyt
ti. O ddaionus Jesu, trugarha wr-
thyf tra fo amser trugaredd, ac na'n
gwradwydda yn amser dy farn ofnad-
wy. O ddaionus J E S U, os darfy i
i bechadur truan, trwy fy ngorthr-

Gweddian.

wm bechodau, wrth dy gyfiawnder di
haeddu tragywyddawl becnau : etto
yr wyf yn apelio oddiwrth dy gyfi-
awnder di, ac yn rhoi'r cwbl o'm hym-
ddiried yn dy anfeiddrol ddisgynnodd
di. Nid oes gennyf ddim amman na
chymmeri di ddisgynnodd arnaf, megis
tad cariadus ac Arglwydd trugarog.
O ddaionus Iesu, pa fudd sydd yn fy
igwaed i, gan fcd yn rhaid i mi ddis-
gyn i lygredigaeth ? diau na bydd i'r
rhai meirw dy fawrygu di, na'r holl rai
fudd yn disgyn i vflern. O drugarog-
caf Iesu, trugarha wrthyf. O garneidd-
iaf Iesu, gwared fi, O fwyneiddiaf Je-
su, dwg fi bechadur truan i rlfedi y
rhai sydd cadwedig, O Iesu Jachaw-
dwriaeth y rhai a gredant ynot ti, tra-
garha wrthyf. O ddaionus Iesu, ma-
dde

Gweddian.

ddeu fy holl bechodau. O Jesu Fab
y lan wryf Fair, cynnysgaedda si a'th
ras, ac a doethineb, ac a chariad per-
fflaith, ac a diweirdeb, ac a gostyngei-
ddrwydd, ie ac a dianwadal ddioddef-
garwch yn fy holl wrthwyneb; fel y
bo i mi dy garu di yn berfflaith, a chael
ynot ti fy ngogoneddu, a bod y cwbl
o'm difyrwch ynot ti, byth heb ddi-
wedd. *Amen.*

Gweddî Brevin Juda.

O Arglwydd, Holl-alluog Dduw
ein tadau, *Abraham, Isaac, a Jacob*;
a'i cyflawn hiliogaeth hwynt: yr hwn
a wnaethost nefocdd a daiar, a'i
gwychder oll: yr hwn a rwymaist y
mor a gair dy orchymmyn: yr hwn a
gwraist y dyfnder, ac a'i feliaist a'th

Greddian.

Enw ofnadwy a gogoneddus ; yr hwn
ymae pob peth yn ei ofni,og yn crynu
rhac wyneb dy nerth. Oblegid ni ellir
aros mawredd dy ogoniaint, na dioddef
digter dy fygwth yn erbyn pechaduri-
aie. Eithr trugaredd dy addewyd ti
fydd anfeidrol, ac **anchwiliadwy**; oble-
gid tydi fydd **Arglwydd** goruchel
carnous, ymarhous, a mawr ei druga-
redd hefyd, ac edifeiriol am ddrwg
dyn. Tydi O Arglwydd yn ol amler
d ddaioni, a addewaist edifeirwech a
mddenant i'r rhai a bechasant i'th
erbyn, ac yn amlra dy doliuriaeth a
orfeimiaist edifeirwech i bechaduriaid
er bechawdwriaeth. Am hynny tydi
O Arglwydd Dduw y rhai cyfiawn, di
a ofodaist edifeirwech i'r rhai cyfiawn, i
Abraham, Isaac, a Jacob, y rhai ni phe-
chasant

Gweddian.

chasant i'th erbyn, ond ti a ofodaist
edifeirwch er fy mwyn i bechadur. Mi
a bechais yn fwy na rhifedi tywod y
mor : fy anwireddau a amlhasant. O
Arglwydd, fy anwireddau a amlha-
sant, ac nid wyfi deilwng i edrych ac i
weled vchder y nefoedd, o herwydd
amlrda fy anwireddau. Mi a grymmais
i lawr gan rwymau haiarn, fel na all-
wyf godi fy mhen ; ni allaf chwaith
gymeryd fy anadl, am gyffroi o honof
dylid di, a gwneuthur yr hyn sydd
ddrwg yn dy olwg, dy ewyllys nis
gwneuthum, a'th orchymynion ni
chedwais. Gosodais i fynu sſeidd-dra,
ac amlheis gamweddau. Ac yr
awrhon yr ydwyfi yn plygu fy
nghalon, gan ddymuno daioni gennyf.
Pechais O Arglwydd, pechais, ac

Gweddian.

yr ydwyf yn cydnabod fy adwiredau.
Am hynny yr ydwyfi yn deisyf gan
attolwg i ti, maddeu i mi o Arglwydd,
maddeu i mi, ac na ddifetha fi ynghyd
a'm haadwiredau, ac na chadw ddrwg
i mi, gan ddigio byth wrthyf; ac na
ddamnia fi i geudod y ddaiar : canys
tydi tydd Dduw, Duw meddaf i ir ed-
feiriol; ac ynafi y dangosi dy holl
ddaioni, oblegid ti a'm hachuby i, yr
hwn ydwyf annheilwng yn ol dy
fawr drugaredd. Am hynny i'th foli-
annaf di bod amser, holl ddyddiau fy
einioes: oblegid y mae holl nerthoedd
y nesoedd yn dy foliannu di, ac i ti y
mae'r gogoniant yn oes oesoedd.

Am. 11.

*Y madrodd Iob yn ei ddygyn wrthwrynee,
a'i golled am ei holl dda.*

4

N

Noeth

Gweddian

NOeth y daerhym o groth fy mam,
a noeth y dychwelaf : yr Arglwydd a roddodd, a'r Arglwydd a ddygodd ymaith, bendigedig fyddo Enw'r Arglwydd. *Amen.*

Gwedd i'n gwando pregeth.

O Drugarecaf Dad, ac Arglwydd daionas, yr hwn o'i th fawr drugaredd a roddant dy fendigedig air i fod yn genwyll i'n traed ni, ac yn oleuni i'n llwybrau : egor ein calonau ni drwy weithrediad dy lan Yfpryd fel y gallom ddeall dy wirionedd di : A chaniadha i ni, ain y pethau y bom yn eu deall yn ol dy ewylllys di, allu o honom eu dilyn yn ein gweithredoedd a'n bucheddan, er gogoniant i'th Enw di, a chadwedi-gaeth ein heneidiau ein hunain,
trwy

Gweddian.

trwy Jesu Grift ein Harglwydd.

Amen.

Am ymrared, oddiwrth ein gelynion. Esa. 37. 16.

O Arglwydd y lluoedd, Duw Israel, yr hwn wyt yn trigo rhwng y Cerubiaid, ac wyt Dduw i holl deyrnafoedd y ddaiar, yr hwn a wnaethost nefoedd a daiar: Gogwydda Arglwydd dy glust a gwrando, egor dy lygaid Arglwydd ac edrych: Achub ni Arglwydd oddiwrth ddwylo ein gelynion, fel y gwypo holl deyrnafoedd y byd, mai dydi yn vrie fydd Arglwydd. *Amen.*

Gweddian ddigononol rhwydd bydol.

Dib. 30 7.

Dau beth yr wyf yn eu gofyn, na dommedd hwynt i mi cyn fy marw;

Gweddian

Tyn ym mhell oddiwrthyf wagedd
a chelwydd, na ddyro i mi na thlodi,
na chyfoeth; portha fi a'm digon o
fara, rhag i mi wrth ymlenwi dy wa-
da di, a dywedyd, pwy ywr Arglwydd?
neu rhag i mi syrthio mewn tledi
a myned i ladrata, a chymeryd Enw
fy Nuw yn ofer.

Gweddian wrth godi'r bore.

O Arglwydd Jesu Grist, tydi yw
gwir olenni i'r byd, a'r haul fy
bod amser yn tywynnu, ac heb fach-
lydo un amser, a'th benyd di sydd yn
goleuo pob peth: llewyrcha attolwg i
ti yn fy 'nghalon a'm hyspryd i, a
gwasgara dy dywyll-nes pechod, a cha-
ddug niwl anwybodaeth allan o'm
meddwl i, fel y gallwyf redio yn we-
ddus megis wrth liw dydd, ac ym-

Greddian.

wreidd a gweithredoedd y tywillwch.
Caniadha hyn Arglwydd, er mwyn
dy anrhydeddus gysodiad. *Amen.*

Wrth fyned allan or ty.

O Arglwydd Dduw, Gwra i mi
wybod dy ffyrdd, a dysg i mi dy
lwybrau. Cyfarwydda fy nghamrau
wrth dy fendigedig air. Arwain fi yn
dy gysfa nder, a gwastradha dy
ffordd o'm blaen. Cynnal fy 'ngher-
dd d ad yn dy lwybrau, fel na lithro
fi i'r dded. Bydded dy sanctnidd Angel
gyda mi, i rag i'r cythrel gael gwall,
a'r i'r anwileddau i'm drygu. Caniad-
ha hyn er mwym dy vn Mab Jesu
Grist ein Harglwydd. *Amen.*

Wrth fyned i'w waith.

Y Bore, O Arglwydd, yr a dyn
aillan i'w waith, ac i'w orchwyl,
N 3 A 11 hyd

Gweddian.

hyd yr hwyr. Dyro i mi ddeall a
fynhwyf ysprydol, a nerth a gallu
corphorol, i ddibennu fy 'ngwaith yn
llwyddiannus, ac fel yr ydwyf yn ei
gychwyn i'n dy Enw di, caniadha
allu o honof ei orphen i'th ogoniant
di, drwy Jesu Crist ein Harglwydd.
Amen

With ymadel a'th ardd.

O Arglwydd, Daw Tad, ynot
ti yn vnig y mae ein holl nerth
ni, a'n grŷn : ofer y llafuriwn, ac
anfuddiol ddiles fydd ein gwaith,
oni bydd cymmorth dy ras di gyda
ni. Am hynny y rhoddwn i ti fawr
ddiolch, am fendithio ein gwaith ni,
a'n llafur. Hebot ti ni allafem ni
ddwyn ein gwaith i ben. Tydi vw ein
cadernid ni ; a'th rad, a'th fendith di

Gweddiau.

a wnaeth i ni allu gorphen ein gwaith.
I ti y bo'r gogoniant a'r anrhydedd
yn aes oesoedd. *Amen.*

Wrth fyned i gyfgu.

M Oliant a diolch a to i ti. O Ar-
glwydd Jesu Grist, a prynwr y
byd. Trwot ti y gwnaed pob peth
a'r wnaethbwyd, a hebod ti ni
allu bachau. Trwot ti y gwnaed
y ddedd, a'r nos, a'r misoedd, a'r bly-
nyddoedd, a'r golcuni, a'r tywyll-
wch. Trwot ti y Trefnir, ac y
fheoln hwynt. Yr ydym ni druan
o ddiagon yn attelwg i ti O Ar-
glwydd, ein derbyn ni yn nos hon
i god dy drugarodd. Cadw
ni rhag dychryn yn nos, a rhag ma-
glau, a dichellion y cythraul. Par i

Gweddian.

ni weled goleuni mewn tywyllwch,
canys ti yw'r gwir goleuni. Cadw ni
rhag y tywyllwch eithaf, a dwg ni i
mewn i'r goleuni tragywyddol, i'th
foliannu di byth heb ddiwedd. *Amen.*

Wrth fyned i'r Eglwys.

YN amllder dy drugared, Argl-
wydd, y deuas i'th dy, addolaf di
a'th deml sanctaidd yn dy ofn di.
Caniadha i ni fedru moliannu dy
ogoneddus Enw, a diolch i ti am
bob peth, a dilyn dy sanctaidd ait
ac vfuddhau iddo, a bucheddu yn ei
ol, fel y gallom yn y diwedd gael
dy foliannu di yn wastadol yn y nef,
trwy Jesu Grist ein Harglwydd.
Amen.

Hen Wau Siroedd Cymru.

Y Siroedd y mae'r Ffeiriau ynddynt a
 ystyr fel hyn. Y Dref Sir a Scri-
 ionir yn llawn llythyr, a'r Siroedd
 eraill fal hyn.

Abert.

Am.

Brech.

Carn.

Cnerf.

Caerl.

Caerll.

Dimb.

Efl.

Henff.

Meir.

M&A.

Mor.

Maes.

Myn.

Myrdd.

Benf.

Tref.

Abertaf.

Amwy'big.

Frechernog.

Gatnasfon.

Gersfangan.

Gatloew.

Gatllon.

Ddimbych.

Eflat.

Henffordd.

Feirionydd.

F&A.

Forzenog.

Paesfodd.

Gynny.

Gersfyrddia.

Bensro.

Drefaldwyn.

T.

Prif ben Ffeiriau Cymru,
at bawdalordd.

Abercisi, 2 Chw. 15 Mawrth. 15
Awst. 8 Medi. 8 Kibagyr.

Abergelen. Dinb. Nofwyl y Cyfarcha-
fael. 9 Awst. 29 Medi.

Abergacne, Myn. dydd 1 Mawrth y drin-
dod. 3 Mai. 14 Medi.

Aberffraw, Mon. dydd mechu y drin-
dod. 13. Hydref.

Amrythig. 23 Mehefin. 21 Medi.

Aberhon, Brech. 24 Mehefin. 29
Awst. 6 Tachwedd.

Abertawy, Morg. 15 Awst. 2 Gorphen-
hal. 8 Hydref

Hen Ffeiriaw Cymru.

Aberconwy, Carn. 24 Awst. 28 Hydref.

Abergavili, Myrdd. 21 Medi.

Abergwyngregin, Carn. 10 Tachwedd.

Abercynnen, Myrdd. 11 Tachwedd.

Aldergam, Caerll. 25 Gorphenaf.

B

Breestam, 25 Janawr. 25 Gorphenhaf.

Bala ym nbenllyn, Meir. 3 Mai. 29 Mehefin.

Banyard, Henff. 3 Mai.

Bermones, Mon. 15 Mai. 8 Medi. 8 Rhagfyr.

Brylloga, Myn. dydd llun y drindod. 18 Hydref.

Bungor yngwedd Carn. 14 Mehefin. 17 Hydref.

Bwlle Brech. 16 Mehefin. 21 Medi.

Bwlle Gorth, Am. 22 Gorphenhaf. 18 Hydref.

50

Battlefield

Hen Ffeiriaw Cymru.

Barliffield, Am. 22 Gorphenhaf.

Bewdley, Am. 23 Ebrill. 30 Tachwedd

C

*Caerfrangon, Dydd Llun y blodau.
Medi.*

*Croes oſtallt, Am. 1 Mai. 4 Awst. 3
Tachwedd.*

Caerllon ar wysg, Myn. 1 Mai.

*Gaeſ yn arfon, 5 Mai. 22 Gorphenhaf.
31 Hydref. 12 Tachwedd.*

*Cappel Cynon, Abert. dydd Jan Cyfar-
chafael.*

Criſwyl, Penf. dydd llun y drindod.

*Castell newydd ar wysg, Myn. dydd Jan.
ar ol y drindod. 15 Awst.*

*Castell Nedd. Morg. dydd Jan ar ol y
drindod. 20 Gorphenhaf. 1 Medi.*

*Cas Gwent. Myn. dydd Gwener ar ol y
drindod. 1 Awst. y gwener cyntaf
ar ol Gwyl Fihangel.*

Castell

Hen Ffeiriau Cymru.

*Castell newydd yn Rhos, Myrdd. 11
Mehefin.*

Corwen, Meir. 13 Mai.

Cynwylgaro, Myrdd. 11 Mehefin.

Cilgerran, Penf. 10 Awst.

Castell Bychan Myn. 13 Mehefin.

*Caerlleon, ar Ddyfrdwy. 24 Mehefin.
29 Medi.*

Cappel Sain Silin, Abert. 1 Medi.

Caerllyn. 24 Mehefin.

Caerdyf, Morg. 29 Mehefin. 8 Medi.

*Castell newydd yn Emlyn, Myrdd. 11
Tachwedd.*

Congrton, Caerll. 2 Gorphenhaf.

Cimwn, Henff. dydd llun Sulgwyn.

*Castell Maen, Macl. 7 Gorphenhaf. 2
Tachwedd.*

*Cadwal, Myrdd. 22 Gorphenhaf. 18
Hydref.*

Cape

Hen Ffeiriau Cymru.

Capel Iago, Myrdd. 25 Gorphenhaf.

Caergwrle, Fflint. 1 Awst.

Crudbarnet, Brech. 1 Mai.

Caerfyradin. 1 Awst. 29 Awst. 3 Tachwedd.

Caerwys, Ffl. 29 Awst.

D

Dinbych, Sadwrn y blodau. 3 Mai.

7 Gorphenhaf. 14 Medi.

Dinas ym mowthry, Meir. 22 Mai. 3

Awst. 2 Tachwedd.

Dinbych y pysgod, Penf. 25 Gorphenhaf. 8 Medi.

Dysfryn Golluch, Morg. 10 Awst.

Dolgeile, Meir. 28 Medi. 5 Rhagfyr.

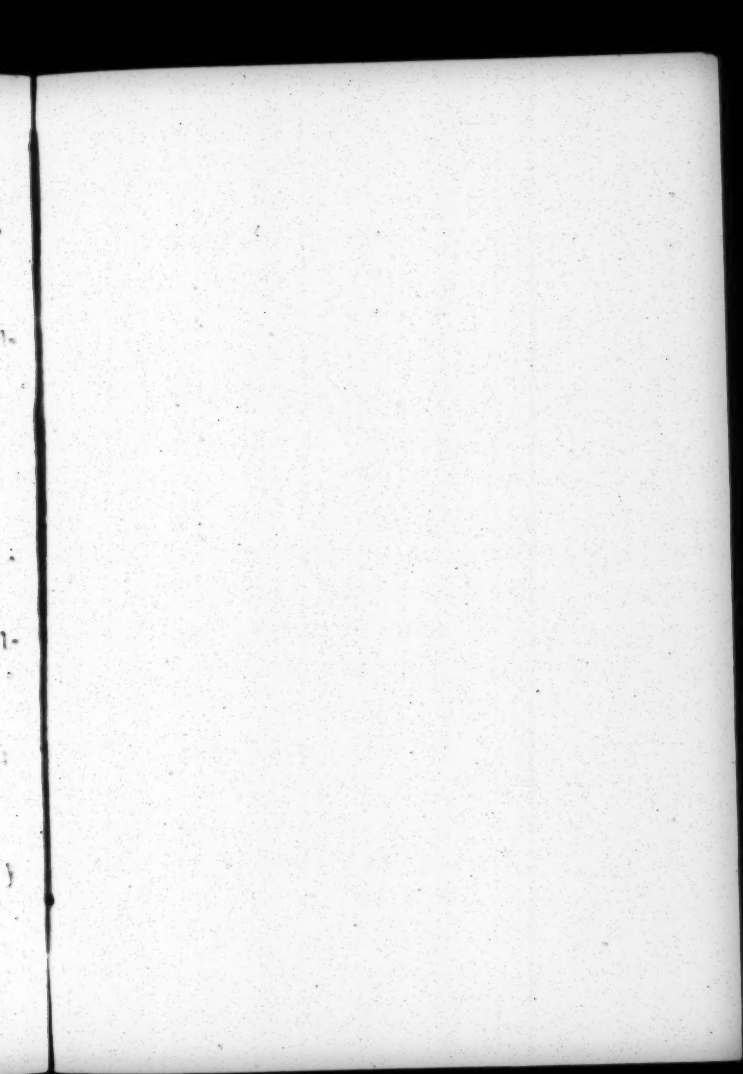
25 Mehefin.

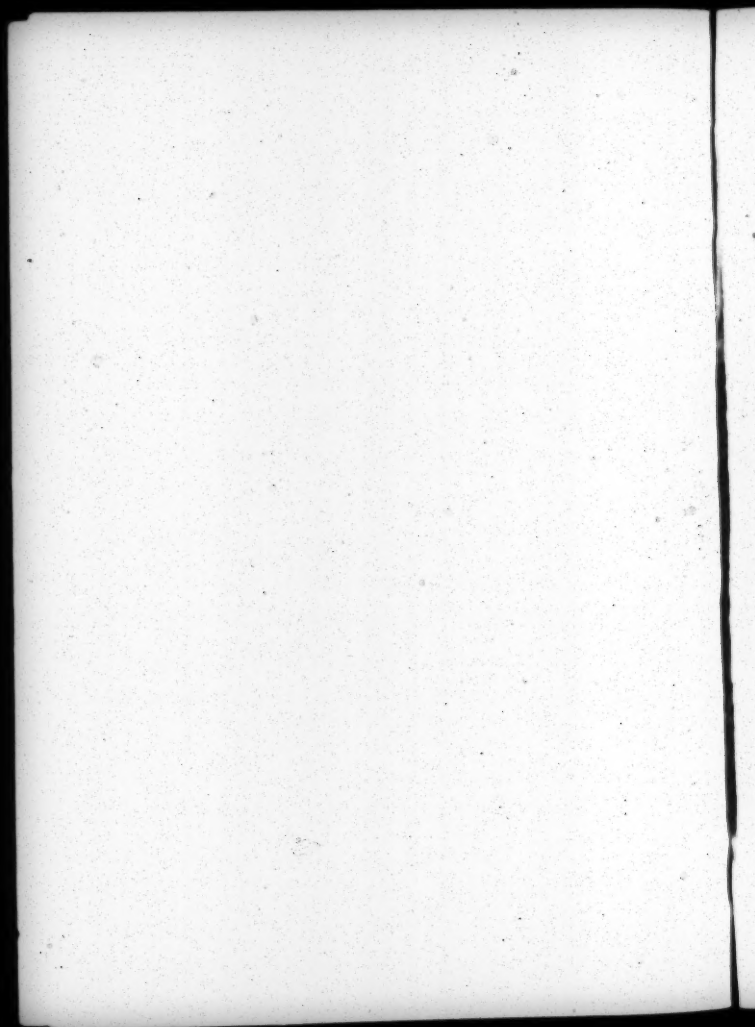
E

Ewfsam, Caerw. y llun cyntaf ar ol y

9 Ebrill.

Fflint

Hen Ffeiriau Cymru.

Haf. 7 dydd iau ar ôl gwyl Bedr.

7 y bedr pont Stephen, Abert. dydd merchur y Sulgwyn. 29 Mehefin.

Hydref.

Llanymddyfri, Myrdd. dydd Mawrth y Sulgwyn. 20 Gorphenhaf. 15 Tachwedd.

Llandybïau, Myrdd. dydd merchur y Sulgwyn.

Llandeilo, Myrdd. 10 Mehefin.

Llanerergain, Eflint. 29 Mehefin.

Llanllieini. Henff. 29 Mehefin.

Llanrhaidad ym mochnant, Dinb. 13 Gorphenhaf.

Llangyndeyrn, Myrdd. 25 Gorphenhaf

Llanrwst, Abert. 25 Rhagfyr.

Llanrwst, Dinb. 1 Mehefin. 1 Awst. 30 Tachwedd.

Llanedi. Myrdd. 8 Hydref.

Hen Ffeiriau Cymru.

Llantrissant, Morg. 1 Mai. 1 Awst.
Llanfihangel. Abercewyn, Penf. 2 Me.
Llandeilo fawr, Myrdd. 22 Rhagfyr,
ffair fach yn Llandeilo. 31 Tach-
wedd.

Llychwr, Morg. 26 Medi.
Llangynydd, Myrdd. 11 Hydref.
Llanhaiaden, Penf. 18 Hydref.
Llanidlo, Am. 26 Tachwedd.

M

Mynyddog ger llaw Penfro. 3 Mai. 4 Medi.
Merthyr-rudfyl, Morg. 3 Mai, a phol.
llun hyd Wyl Fihangel.
Machynllaeth, Tref. 5 Mai. 28 Me.
henn. 28 Medi.

Menny, Penf. 29 Medi.
Mulpas, Caerll. 8 Rhagfyr.

N

Newport, Penf. 16 Mehefin.

Nefyn

Ffrwythiau Cymru.

Alyn, Cara. Nofwyl y Sulgwyn. 15
Awt.

Barbrith, Penf. 30 Tachwedd.
P

Bellis, Carn. 2 Mai. Nofwyl y
Sulgwyn. 13 Medi. 31 Hydref.
Burfach, Morg. 3 Mai. 24 Mehefin.
Bwybont, Morg. 15 Mai. 6 Tach
wedd.

Bunt ar lai, Morg. 22 Gorphenhaf.
Bwybont ar Sali, Myrdd. 22 Tach
wedd.

Bwrhyn. Morg. 30 Tachwedd.
R

Rhyn, Dinb. dydd gwener cyn y
Sulgwyn. 20 Medi. 31 Hydref.
Rhosyr, Mon. 11 Mehefin. 10 Awst.

S
Strafford ar Alyn, Caerwr. 7 Mai.
O 2 dydd

Hen Ffeiriaw Cymru.

dydd Jau ar ol y drindod. 14 Medi
Saint Mengan ynghemeis, Penf. 15 Mai
y Sul nefar ar ol Gwyl Farthin y
y gauaf.

Stow ym mhlwyf Gwynlliw, myn, dydd
Jau ar ol y Sulgwyn.

Idfys, Caerll. y Sul cyntaf ar
Gwil *Saint Bartholomeus*.

Saint Nicolas, Morg. 8 Rhagfyr.

T

Ty gwyn ar das, Myrdd. 2 Chwefror
24 Mawrth. 16 Awst. 8 Medi.
Rhagfyr.

Tewsbri, Caerlo. 24 Chwefror. 24 Awst.

Trallang ym Mhoirys, Tref. 24 Medi.
1 Medi. 4 Tachwedd.

Trefnydd, Myn. dydd Mawrth y Sul
gwyn. 24 Awst.

Trenwydd ynghedwcin, Tref. 22 Medi.
hefa. Tref.

Hen Ffeiriau Cymru.

Tref bedyn ger llaw Emlyn, Abert. 7
Gorphenhaf.

Taly sarn grin, Abert. 28 Awst. 29 Hy-
dref.

Trefsgob, Am. 29 Awst.

Tregaron, Abert. 8 Chwefror. 8
Mawrth.

W

Wrexham, Dinb. 12 Mawrth.

Wyddgrug, Flint. 22 Gorphenhaf.

11 Tachwedd.

Wenni, Morg. 29 Medi.

Wiston, Penf. 28 Hydref.

Y

Ystrad Meurig, Abert. 22 Mehefin.

418

28

3

ATHRAWIABTH

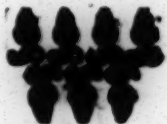
I

Ddyfysu

YSGRIFENU

**amrith fath ar
ddyfysu,**

**Wrth yr hyn y Geill pawb
ddyfysu Ysgrifau gartref.**

At y Darllenydd.

Darllenydd,

NId iwr llybyrenau a roddwyd yma
 Nam ysgifen law, o lawer Cystal, na
 ebyn degred ag y dylent fod; ag nid ellir
 Tori y mhonynt ddim gwell mewn pren.
 Ond mewn esudd y gellid en Tori yn llawer
 gwell, ag yn degcach nag yr ysgifeno
 mewn : ond i nae yn ddryd iwan en Tori
 mewn esudd; ag am bynnu Tybiais nad
 oedd gysleus i mi fyned mewn Cimin
 Traul neu gost au Tori mewn esudd,
 nis gwybod yn gymaf, a ydiw pobl sy
 ngntlad yn ewyllysger i ddysgu Tsgrifennu
 wrth y fath Aithwialsh : (ag ai ydynt,) y
 llybyrenau sydd yma a wasanaetha i
 dddechreu dysgu Tsgrifennu : ag maem
 befyd

At y Darlenydd.

hefyd megis yn well na llythrenau amgen i
 ddechreu dysgu wrthynt, oblegid ni
 na llythrenau Teg iawn and digalonni
 un ar y Cynta, a gwneuthyr iddo feddwl
 nad cill ef fyth ddyfsgu gwneuthur en Gysse-
 lib hwynt, ag wrth hynny ymroi i adeilati-
 bio ddyfsgu peth mor anodd. Ond yr hwn
 ni ddyfsgodd erioed Tsgrifennu dim, a ell
 wrth yr Athrawiaeth fy n Calyn, mewn
 vchydig amser ddyfsgu Tsgrifennu yn Gysse-
 lib i'r llythrenau hyn, ag ymo bydd Olym-
 pws iddo Gael llythrenau gwel i ddyfsgu
 yn amgenach. Ag os dengys pobl fy ngenau,
 fod ganddynt Gimmint cwyllys i ddyfsgu Ts-
 grifennu, a gwneuthur demnydd o'r hyn
 sydd yma, yn ddiamant Cant ar ol hyn well
 Athrawiaeth, os bydd byw, e'n

Y frawdle ddu

y'ng Haerludd

Hvdref 17. 1682.

Thomas Jones.

Y modd i wneud hyd pin
YSGRIFEU.

R'Haid iw bod gynech Gyllellbin
sef Pencneiff neu Pencnise cyn
llwmed ag Elyn y barbwr, ag
yno Cyn. trwch aden gwydd neu
rilingwydd, ag os medrweh gael yr
iden uchaf onid un yn yr asgell, honno
w'r oreu o'r holl edyn. Yn gyntaf a
chfen y gyllell, Crefwch fon yr aden
o'i hamgylch hyd oni bo hi yn llyfn
iawn : ag ar Gyllellbin Torweh
ymaith lai ca baner modfedd o fon yr
aden, ag ynnu a min y gyllell rhewch
ronnyn o hollt yn y tu Cefen, sef y tu
dwmpas i'r aden, ag ynnu Cymrweh
aden

Astrawiaeth i Ddwy Tigrion.

aden arall a fo fennach na bonno, a
rhoddwch fon yr aden fain ynghylch
chwarter modfedd ym mron y llall, ag
ar ysbongc a'r aden fain hollwch yr
hollt a ddechreuafoch ar gyllell yng-
hylch haner modfedd o hyd, ag os
gwelwch yr hollt yn ddanhodlog, gan
yn fitrachog, Telfwch ym mron yr aden
hono, oblegid ni Yfgriffennu hi byth yn
dda; ond os ymddengys yr hollt yn
llyfn megis hollt a dorer ag arf, da
iw'r aden bonno a chymwys i'r oen-
nydd; ag yno gosodwch hi y gyllell
ynghylch modfedd uwch na'r hollt ar
y tu arall i'r aden gyferbyn ar hollt,
ag ar ofgotorwch ysglodyn oddi yno
i'r pen isaf ynghylch haner pedair
yr aden o drwch, ag ar o'i hwyly
gan ddechreu ynghanol y Toriad a

Athwriad i Ddysgu

all, neddwch fon yr aden o ddeutu'r
dolle yn faen llym; a phan ddarffo i
chwi faen llymu'r aden Cyn llymed
ag y galloch, ag yr un fath o ddeutu'r
iolle; Gosodwch y Toriad ai wyneb
yn isaf ar eich ewin, ag ar gyllell
Terwch ymaith sitrach y blaenlly-
niad, a hynny a wasanaetha am
wneu hur pin Ysgrifenu.

*Papyr, fa fath. A pha fodd i'w ddarparu
yn gymuys i'r deunydd.*

I Ddysgu Ysgrifenu, Ceisiwch y pa-
pyr gore, sef y gwyna ar llyfina ar
a fedroch ei gael.

Ag cr mwyn Ysgrifenu yn union,
Cymerwch ysgwir, neu ryw beth
ochrog megis ber, neu lathen Tay-
liwr, a gosodwch ar eich papyr, ag
yno

Tŷgrifann.

yno cymerwch ddarn o blwm, a'rymyl
megis ~~...~~ swllt, a thynwch y
plwm yn ~~...~~ hyd y papyr ~~...~~
yftlys yn ~~...~~ a ~~...~~
ch ~~...~~ i ~~...~~ yn
enlon ~~...~~ ymwydych yr yllwr
or naill ~~...~~ llall hyd y papyr, a
rhigolwch y papyr drosto yn y pellter
a welochi yn gydwys oddiwrth ei
gilydd.

Pa fodd i wneud i'r dŷgrif, neu Ink.

CYmerwch beintied, o Finegar, ag
cwns neu ounce o Fustl neu Gall
gwedi ei pwnio yn fan, a berwch
hwynt haner awr, ag yno rhoddwch
wns o gopperas gwedi ei pwnio yn
fan ynddo, a gadewch iddynt ferwi
ychydig mwy, ag yno Tynwch oddiwrth
y Tan, a rhoddwch ynddo un wns o

Gwyn

Johnston & DeLoe

Cynhyrion y Cwll
 o'r cwr, a pharhau
 Trwy Llan; a pharhau
 o'r cwr, a pharhau

Bydd rhaid i'ch ddiwedd ffordd
Gwerys y cyfnewid, a'r hysbys
clwch wneud yr un llythyr
lawn : a'r bydd y dafur yn eiddo
aid eiddo bod yn rhy dene. On
bydd ef yn rhy dene, gora modd
dewychu ef, i'r gael iddo ffordd
dros ddiwedd nendda.

Pan fo'r dafgrif yn rhy dew,
ddawf yn rhosier, allen or pin, a
yn ddeisydd mawrion a ddiwydd
papyr : a phan, fo 'r, dafgrif ffa

Tsgrifenn.

Tywelltwech yaddo ychydig diwedd
glân, neu ddiod frâg, a Chymysgwech
ef yn ddâ, a hynny ai gwnaf yn de-
neuach, ag yn gymwys ir deunydd.

*modd i eistef, ag i ymennyd yn y pen
Tsgrifenn; ag i ofod eich awgylau ar y
Papur.*

Ydded eich eisteddle ynghyich
Duchubwr eich Glin oddiwrth y
glân. A ychydig eisteddoch ychydig
y bwrdd, neu'r pecth a ddarparir
ar y papur, ynghyich uchder eich
glân ychydig twch. Ag ychydig
y papur ar y bwrdd o'r
glân ar nall pen twch, ac ychydig
arall yn valen oddiwrth y glân
a wneidoch ychydig ar y
bwrdd, fel ar nall pen Twch.

Athrawiaeth i Ddysgu

afwy, ar pen arall Tuar llaw ddeheu.

Ag ar llaw ddeheu ymeulwch ya y
pin Ysgrifenu, gan ofod blaen cich
bawdar y tu nesa attoch i'r pin, ag
ynghylch modfedd a haner oddiwrth
flaen y pin. A blaen y bys nesa at y
fwrdd ar gefen y pin, ag ynghylch
modfedd oddiwrth flaen y pin. A
blaen yr ail bys ar y tu palla oddi-
wrthoch i'r pin, ag ynghylch haner
modfedd oddiwrth flaen y pin.
Chwedi i chwi ymenlyd fellu yn y pin
gwbychwch ei flaen ef rhwng y
gwefusau; ag ynno rhowch flaen
pin yn y dusgrif, a chymrwch y dus-
grif ar flaen y pin; ag os mewn gwlad
y bydd eich dusgrif, byddwch ofalus
bob amser rhwng ei flewyn llynnu wrth
flaen y pin;

Ag

Tfgrifenn.

Ag yano, gosodwch eich dau fraich
ar y bwrdd, ond gwiliwch ollwng
cich dwyfron, na'ch bol i gyffwrdd
ag ochor y bwrdd, ag fellu gan eistedd
o honnoch yn fyth, gollyngwch fy-
fedd y llaw aswy ar y papyr iw ddal
ef yn ddiysgog.

Ag ar llaw ddeheu, gosodwch y
pin ar y papyr ai wyneb, sef ar tu
Toriado honnof yn isaf, a deliwch
yn fyth ag yn union oddiwrthoch y
fawdar oden ffrwy'n dal y pin; a
gollyngwch y ffrwy eraill i orwedd
ar y papyr ddiysgog eich bawd.

*T modd i ddarparu ag i ddiwedd eich
llybrynnau.*

Athrawiaeth i Ddyfysgu

YN y Tu dolen cyntaf o'r Llaw
Ynron, pob llythyren o'r wyddor
gyntaf a wnaed ar ddwywaith neu
dair ; a hynny i ddangos i chwi ym
harben i'r llythyren a dechrenir ei
gwneuthur : a phan ddechreuoch
wneuthur llythyren, na chodwch mo
r pin oddiar y papyr nes ei chwi
urphen y llythyren honno.

Ceriwch eich llaw rhyd y papyr
yn nllawyrha fyth ar y modur hon
del ir pin a'ho rhed i'r llythyren
sy'n, heb roddi fawr i'r llythyren
r y pin, na phwy y llythyren hon
gwneudch y llythyren hon
rwyd y llythyren hon o'r llythyren
y llythyren hon y llythyren hon
y llythyren hon y llythyren hon

Yn y pin i wam
or llythyren.

Yn y pin i wam
or llythyren, neu hwn

Yn y pin i wam
or llythyren, neu hwn
X. Z. er ydynt arferedig yn
gymraeg, etto rhoddais hwynt ym
yn Ysgrifenedig, o herwydd
Cyfeir iw dyfyn ei gwrthdardd
than Gyda'r lleill.

Yn y pin i wam
or llythyren, neu hwn
a cill wrth y dyfyn y peth a wna
iddolles holl dyfyn ei caioes, et
na ddigwilled neb y geill ef wrt
br

Arbrodd
brod dysgu vn wa
'r mysed yn Ysgri
gorchwyl bychan fydd
gan ddiogun ; ond
ddiwyd, nid oes dim
ddysgu.

medd

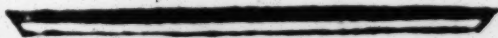
Law Gron

A B C D E F G

H I K L M N

O P Q R S T

V W X Y Z

a
t
s

Hand Italig

a b c c h d d d e f f f g h i
k l l m n n g o p p h q r
s t t h u v x y y y z

A B C D E F

G H I J K L M

N O P Q R S

T V W X Y Z

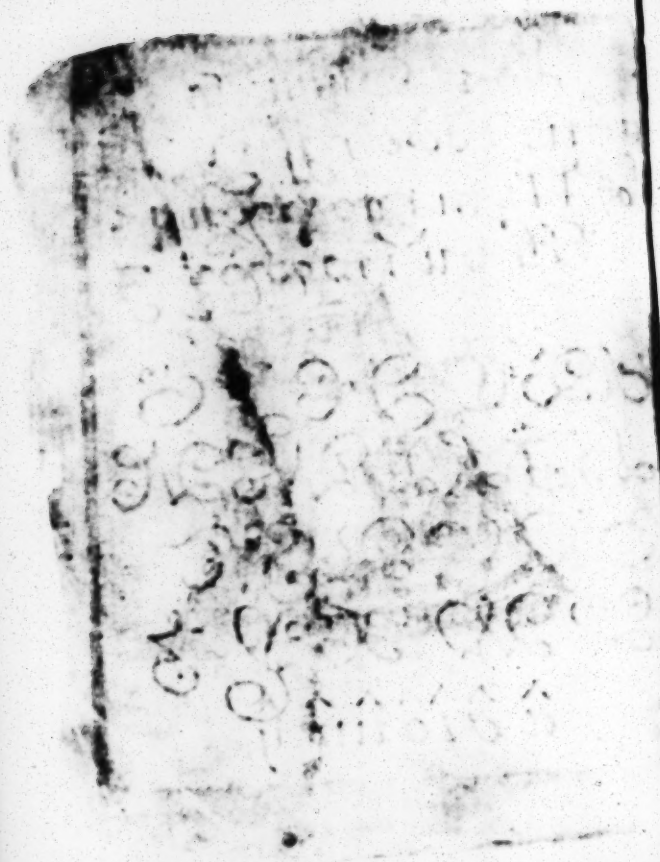

ab
st
s
o
o
o
o

How Symyng
abirhoddde fffiy hi
fllmngopzha
stthou in ruz 3

Azē nē fē
hōt kē wē wē
ōō wē wē
wē wē wē
^ ^ ^ ^ ^
āōzōūny

Moreolli can.

molwch ef, a mawrhewch yn dragy-
wdd.

Cav ychwi yrhai fanſtaidd a golyn-
g dig o galon, berdithiwch yr Ar-
glwydd: molwch ef, a mawrhewch yn
dragywrdd.

Chwychw! Ananias, Azarias, a
Michael, bendithiwch yr Arglwydd:
molwch ef, a mawrhewch yn dragy-
wdd.

Gogoniant i'r Tad, &c.

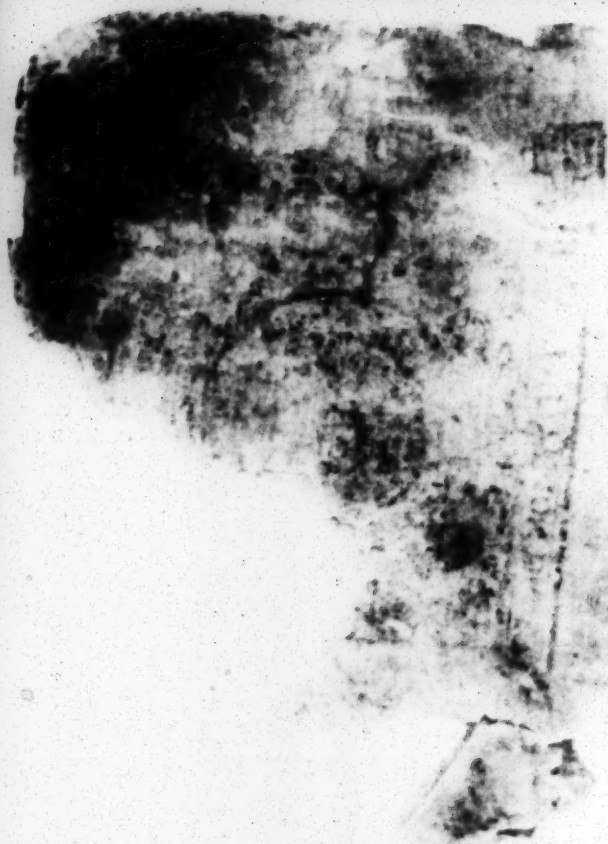
Aleluia yr oedd yn y, &c.

*Tr ail lith allan o'r benn. I ben tof
o'r Efyngyl yn ol S. Matthew.*

PAn welodd Iesu y torfaeidd, ee a
efgydd i'r manydd: ee wedd
11 kld.

THE
HISTORY OF THE
CITY OF LONDON
FROM THE FOUNDATION
TO THE PRESENT
TIME
BY
JOHN STOW
1597

Boreol i' caun

molwch ef, a mawrhewch yn dragy-
wydd.

Chwychw i rhai sanctaidd a golyn-
gedig o galon, bendithiwch yr Ar-
glwydd: molwch ef, a mawrhewch yn
diagywydd.

Chwychw Anarias, Azarias, a
Michael, bendithiwch yr Arglwydd:
molwch ef, a mawrhewch yn diagy-
wydd.

Gogoniant i'r Tîd, &c.

Megis yr oedd yn y, &c.

*Tr ail llith allan o'r bwmml benod
o'r Efenyl yn ol S. Matthew.*

PAn welodd Iesu y tyraoedd, eie a
ofgynodd i'r mynydd: e wedi

Boreol W eadi.

iddo eistedd, ei ddyfgyblion a ddaethant
arto. Ac eise a egorodd ei enau ac au
dylgodd hwynt, ganddywedyd Gwyn
eu byd y tlodion yn yryspryd: canys
eiddynt yw teyrnas nesoedd. Gwyn
eu byd y rhai fydd yn galaru; canys
hwy a ddiddenir. Gwyn eu byd y rhai
addfwyn: canys hwy a ctifeddant y
ddaiar. Gwyn eu byd y rhai fydd ar-
nynt newyn a fyched amgyfiawnder:
canys hwy a ddiwellir. Gwyn eu
byd y rhai trugarog: canys hwy a
gan drugaredd. Gwyn eu byd y rhai
pur o galen: canys hwy a welant
Dduw. Gwyn eu byd y tangnes-
eddwyr: canys hwy a elwir yn blant i
Dduw. Gwyn eu byd y rhai a erli-
dir o achos cyfiawnder: canys eiddynt
yw teyrnas nesoedd. Gwyn eich byd
pan

Boreol weddi.

pan i'ch gwradwyddant ac i'ch erlidi-
ant, ac y dywedant bob drygair yn eich
erbyn er fy mwyni, a hwy yn gelwy
ddog. Byddwch lawen a hyfryd, ca
nys mawr yw eich gwobr yn y neso-
edd : oblegid felly yr erlidiafant hwy
y Prophwydi a fy o'ch blaen chwi.
Chwi yw halen y ddaiar : eithr o di-
flafodd yr halen, a phabeth yr helltir
efe ? ni'thal efe mwy ddan ond i'w
fwrw allan, a'i fathru gan ddynion.
Chwi ywr goleuni ar dydd : dinas a
ofodir ar fryn ni ellir ei chuddio. Ac ni
oleuant ganwyll, a'i dodu dan lestr, ond
mewn canhwylbren : a hi a oleua i
bawb fy yn y ty. Llewyrched felly
eich goleuni ger bron dynion, fel y
gwelont eich gweithredoedd da chwi,

Boreol Wcaas.

ac y gogoneddant eich Tad yr hwn
sydd yn y nefoedd.

Luc. i. 68.

B Endigedig syddo Arglwyd Dduw
Israel: canys eise a ymwelodd
ag a brynodd ei bobl.

Ac a dderchafodd iechidwriaeth
nerthol i ni yn nhy 'Ddofydd ei wa-
fanaethwr.

Megis y dywedodd tiwy enau ei
fantraidd Brophwydi: y rhai oedd o
ddechreuad y byd.

Yr anfonai eise i ni ymwared rhag
ein gelynyon: ac oddiwrth ddwylo pawb
e'n casgion.

Y

Boreol Weddi.

Y gwnai efe drugarodd a'n radar: **✠**
wosas ei iat et idd gyfammod.

A'r llw yr hwn a dyngodd ef with
cristl *Abraham*: ief bod iddogam-
atar a ni gwedi ein ymward oddi-
with ddwylo ei gelysion, allu ei wa-
fanteim ef yn ddioin: Mewn sanct-
eddiwydd a chynawder gan ei fren ef
holl ddvddian ein bywyd.

A thithau Fab a elwir yn Prophwyd
i Goruch f canys trasi o ffen wroeb
yr Arglwyd l, i barottoi ei ffydd ef.

A iroddi gwyl odacth iechidwfa-
cti llw bobl ef, gan fadden eu pe hodau.

O herwydd tiriondeb trugredd ein
llw: trwy yr hon yr ymfeledd a ni
god ad haul o'r vhelder.

Boreol Weddi.

I roddi llewyrch i'r rhai sy yn eistedd
mewn tywyllwch a chylgod angau : ac
i gyfeirio ein traed i ffordd tangne-
fedd.

Gogoniant i'r Tîd, &c.

Alegis yr oeddyn y, &c.

Neu'r Pŷl. 100.

CEnwch yn llafar i'r Arglwydd, yr
holl ddaiar Gwalannaethwch yr
Arglwydd mewn llawenydd, deuwch
iw wydd ef mewn gerfoledd.

Gwybyddwch mai yr Arglwydd
sydd Dduw ; efo a'n gwnaeth, ac nid
ni ein hunain : ei boblet ydym, a de-
said ei borfa.

Ewch i mewn i'w byrth ef a diolch,
ac yn ei lysoedd a moliant cenwch :

Diolchwch

Boreol Wedai.

Diolchwch iddo, a chlodforwch ei
Enw:

Caays daionus yw'r Arglwydd, a'i
drugaredd fydd yn dragywydd, a'i
wirionedd a bery o genhedlaeth i gen-
hedlaeth byth.

Gloriant yr Tad, &c.

Aleis yr oedd yn y, &c.

I Credo

CRedaf yn Nuw Tad holl gyfde-
thog, Creawdr nef a da'ar. Ac
yn Iesu Crist ei vn Mab ef ein Hargl-
wydd ni, yr hwn a gaswyd trwy'r
Yspryd glân. a aned o Fair forwyn, a
ddioddesodd tan Pontus Pilat, a
groes-hochwyd, a fy farw, ac a gla-
ddwyd. Delcynnoedd i vffern. Vry-
dydd

Boreol W'eddi.

dydd a cyfododd o farw, Dechafodd i'r nefoedd, ac estedd y mae ar ddechulaw Dduw Tad holl alluog. Oddiyno y diw i farnu byw a meirw, Credaf yn yr Yfyd glan, Yr Eglwys Iau Gatholig, Cynmun y Sainet, Ma deuant pechodau, Cyfoedad y cyaw, A'r bywyd tragyweddol, Amen.

Yr Arglwydd a fo gyda chi

Ar hyspwyd i'w hyspwyd i'w hyspwyd.

Gweddawn.

Arglwydd trugerha wrthy n.

Cryst i'w hyspwyd i'w hyspwyd.

Arglwydd trugerha wrthy n.

Fin Tad yr hwn wyt yn y, &c.

Arglwydd dangos dy drugaredd ar nom.

Achanian i'w hyspwyd i'w hyspwyd.

Arglwydd

Borzo! Weddi.

Arghwydd cadw cin Brein.

4 gwando ni yn dengarog pan sinan
arnat.

Gewig dy weinidogion ag iawnder.

4 -irna dy ddeurisol bobl yn llawen.

Arglwydd cadw dy bobl.

A benedictia dy etis d d iacib.

Arglwydd dyro dangnosedd yn ein
dyddiau.

Can nad oes neb arall a ymladd trofwm
omid ydi Dduw yn unig.

Duw glanha e'n color n'u ynom.

Ac na chymmer dy Tŷpryd glân oddi
wrthym.

Tna dyweder y weddi o'r dydd.

Yr ad Colea zindangnesedd.

Duw, ydych chi'n gyswrtu'r tangaith
fedd ydych chi'n cytundeb, yr hwn-
o'ch

Boreol Weddi.

o'th iawn adnabod ymac ein buchedd
dragywydd yn sefyll arno, a'th wa-
fanaeth yw gwir fraint: Amddiffyn
nyni dy ostyngedig weision, rhag holl
ruthrau ein gelynion: fel y gallon i
trwy gwbl ymddiried yn dy amddiffyn
di, nac olnom allu gwrthwneb
wyr; trwy nerth Jesu Grist ein Har-
glwydd. *Amen.*

T trydydd Colect am gael Rhid.

O Arglwydd nefol Dad. Holl alluog.
athragywyddol Dduw, yr hwn a'n
cedwaist yn ddiangol hyd ddechreu
y dydd heddyw, amddiffyn ni ynddo
a'th gadarn allu, a channiattana fyrrhiom
y dydd hwn aewn vn pechod, ac nad
clom i berygl, eithr bod ein holl
weihredoedd wedi eu Trefnu au llyf
odraethu

Bortol Weddi.

odraethu wrth dy lywodraech di, i
wneuthur yn wastad y peth sydd
gyfiawn yn dy olwg di, trwy Jesu Crïst
ein Harglwydd. *Amen.*

---

*Y Letani i'w harfer ar y Suliau,
y Mercherau, a'r Gwenerau, &c.*

Duw Tad o'r Nef, trugarhâ
wrthym wir bechaduriaid.

Duw Tad o'r Nef, Trugarhâ, &c.

Duw Fab brynwr y byd trugarhâ.
wrthym wir bechaduriaid.

Duw Fab brynwr y byd, &c.

Duw Yspryd glân yn deilliaw
oddwrth y Tad a'r Mab, trugarhâ
wrthym wir bechaduriaid.

Duw Yspryd glân yn deilliaw, &c.

Y gogoned lân fendigaid Drin-
dod,

I Letany.

Iod, tripherson ac yn Duw, trugarth
wrthym wir bechaduriaid.

I gozoned, llysoedigaeth &c.

Na chofia Arglwydd ein anwneid
na canwneidd ein hieni, ac na ddysio
ddiol am ein pechodau: arbed nym
Arglwydd daionus arbed dy bobl a
bryniaid a'ith werthfawr waed, ac na
helia wrthym yn dragywydd.

Arbed ni Arglwydd daionus.

Oddiwrth bob drwg ac anffawd,
oddiwrth beched, oddiwrth dy lid,
ag oddiwrth larnedigaeth dragywy
ddol.

Gwared ni Arglwydd daionus.

Oddiwrth bob dallineb calon, oddi-
wrth falchder, a gwag egoniant, a ffug
sansteiddrwydd, oddiwrth genfigen,
digaseidd a bwriad drwg, a phob ang
harnadoldeb.

Gwared

Gwared ni Arglwydd daionus.

Oddi wrth anniweirdeb a phob
echod inarwol, ac oddi wrth holl dwyll
byd, y cnawd a'r cythrael.

Gwared ni Arglwydd daionus.

Oddi wrth felle a thymheil, oddi-
wrth ryfel ac ymlaedd, ac oddi wrth
ngau difylfed.

Gwared ni Arghwydd daionus.

Oddi wrth bob terfysc a dirgel frid,
odd i wrth bob ffalf ddysceidiaeth ag
opinion annuwol, oddi wrth galedr-
wydd calon a dirmyg ar dy air a'r or-
chymryn.

Gwared ni Arglwydd daionus.

Trwy ddirgelwch dy gnawdolia-
eth, trwy dy sanctaidd anedig aeth
a'ch enwaed iad, trwy dy sedydd, dy ym-
pryd, a'ch brofedigaeth.

Gwared

Gwared ni Arglwydd daionus.

Trwy dy ddirfawr ing a'th chwyf-
gwaedlyd, drwy dy grog a'th ddiode-
faint, drwy dy werthfawr angau a'th
gyfodiad a'th escynniad, a thrwy ddy
todiad yr Yipryd glân.

Gwared ni Arglwydd daionus.

Nyni bechaduriaid a attolygwn i ti
ein gwrando O Arglwydd Dduw
theilyngu o honot gadw, rheoli, a lly-
wodraethu dy lân Eglwys yn hollaw
yn y ffordd vnion.

*Nyni a attolygwn i ti eingwrando
Arglwydd trugarog.*

Teilyngu o honot gadw a nerthu
i'th wir addoli mewn iawnder a glen-
did buchedd, dy wasanaethwr Charles
ein grasus Frenin a'n pen lly-
wydd.

Nyni

I Letani.

Nyni a attolygwn iti ein, &c.

Teilyngu o honot lywodraethu ei
galon yn eidd fydd, o'n a chariad, ag
iddo yn ddried byth ynot, ac ymgais
yn wastad a'th anrhydedd a'th ogo-
niant.

Nyni a attolygwn iti ein, &c.

Teilyngu o honot ei amddiffyn a'i
gadw gan roddi iddo fuddigoliaeth ar
ei holl clynon.

Nyni a attolygwn iti ein, &c.

Teilyngu o honot fendithio a chadw
ein grasulaf Frenhines Catherine, Jaco
Duc o esrawg, ar holl frenhinawl deulu.

Nyni a attolygwn iti ein, &c.

Teilyngu o honot lewyrchu'r holl
Esgobion, Bugeiliaid, a Gweinido-
gion yr Eglwys ag iawn wybodaeth
a deall dy air : a bod iddynt hwy t wy

7. Lletani.

eu pregeth a'u buchedd ei synegid a'i
ddangos yn ddyladwy.

Nyni a attolygwn i ti ein, &c.

Teilyngu o honor gwaescaeddu Argl-
wyddi y Cyngor, a'r holl sonedd, a gras,
doethineb, a deall.

Nyni a attolygwn i ti ein, &c.

Teilyngu o honor fendithio, a cha-
dw y pen-twyddogion, gan reddi i 'dyne-
ras i wneuthur cynnwnder, ac i faentur-
mjo'r gwir.

Nyni a attolygwn i ti ein, &c.

Teilyngu a honor fendithio a chadw
dy holl bobl.

Nyni a attolygwn i ti ein, &c.

Teilyngu a honor reddi i bob cenhe-
diaeth vndeb, teugnesfedd, a chydgordio.

Nyni a attolygwn i ti ein, &c.

Teilyngu

